

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE, za obdobje 11. 12. 2019

Število objav: 19

Internet: 14

Tisk: 5

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 3

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 1

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 16

Internet	Naslov	Prihajajo negotovi časi za iskanje nove službe #video		
Zaporedna št. 1	Medij	Siol.net, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 11	Avtor	Srdjan Cvjetović		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kot tudi letošnja primerjava razkrijeta upad zaposlitvenih možnosti v vseh slovenskih regijah. Gradbeništvo z največ optimizmaNajveč zaposlitvenega optimizma v naslednjem četrtletju med panogami v Sloveniji kaže gradbeništvo , katerih neto napoved zaposlovanja je dvainpolkrat večja od tokratnega slovenskega povprečja. Sledita...			

Internet	Naslov	Drugi tir: bo o milijonih odločal radar?		
Zaporedna št. 2	Medij	Siol.net, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	Primož Cirman		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...podaljšali za mesec dni"Pričakujem, da bodo podatki zbrani in obdelani do konca leta," je za Siol.net dejal Stanislav Škrabl z mariborske fakultete za gradbeništvo , prometno inženirstvo in arhitekturo, sicer eden od izvedencev, ki nas je za druga pojasnila napotil na državno revizijsko komisijo. Ta je v vmesnem času že dvakrat zavrnila...			

Internet	Naslov	Leto 2020 obeta skromnejše zaposlovanje slovenskih delodajalcev		
Zaporedna št. 3	Medij	Rtvslo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	G. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prejšnjim četrtletjem poslabšale. Napovedi zaposlovanja prav tako prihajajo iz vseh štirih v raziskavo zajetih regij v državi. Največ zaposlovanja v gradbeništvu O najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v gradbeni panogi - delež delodajalcev, ki napovedujejo rast zaposlovanja, je za 17 odstotnih...			

Internet	Naslov	Najbolj aktualne nepremičnine na Studencih		
Zaporedna št. 4	Medij	Vecer.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 30	Avtor	Sanja Verovnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pojasni Mojca Žižek Mesarec. image Stanovanjska soseka v Pernici, v kateri je na voljo še nekaj enot, dvojčkov z urejeno okolico in infrastrukturo. GRADBENIŠTVO PETELIN/GALEA NEPREMIČNINE Century 21: Blok na Taboru v bližini mesta V Košaškem dolu prodajajo vila bloke Tri vile s po štirimi stanovanji v posamezni...			

Internet	Naslov	Danes razglasimo zmagovalca novega natečaja Agrobiznis hi-tech		
Zaporedna št. 5	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 44	Avtor	Petra Šubic		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...podatkov, ki znašajo sedem evrov na hektar.« razlaga Sergej Krajnc, direktor Termodrona. Pri tem pilotnem projektu je sodelovala tudi katedra za biosistemsko inženirstvo mariborske fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede . Uporabo dronov bi radi v Jeruzalemu Ormož SAT razširili še na zgodnje odkrivanje rastlin v stresu,...			

Internet	Naslov	Bi delali za najbogatejše Slovence? Tako plačujejo svoje zaposlene		
Zaporedna št. 6	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 50	Avtor	Lana Dakič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...so na lestvici najbogatejših nazadovali in se uvrstili na 56. mesto. Po podatkih Sursa je bila povprečna bruto plača v IT-panogi lani 2.416 evrov. V gradbeništvo najbolje plačani v GH Holdingu Po panogah so pri podjetjih najbogatejših Slovencev poleg v finančni in IT-panogi visoke povprečne plače dobili tudi zaposleni...			

Internet	Naslov	Ekokmetija Vegerila in podjetje Termodron sta zmagovalca prvega natečaja Agrobiznis hi-tech		
Zaporedna št. 7	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 56	Avtor	Petra Šubic		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...katerega je pritrjena kamera z infrardečim (IR) spektrom, pred letom dni testno pregledali omejen nabor kultur. Z raziskovalci katedre za biosistemsko inženirstvo mariborske fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede so začeli raziskovati, po kakšnem postopku bi lahko uporabili drone pri pridelavi žit. "Tu so glavni...			

Internet	Naslov	Začetek leta 2020 obeta skromnejše zaposlovanje slovenskih delodajalcev		
Zaporedna št. 8	Medij	Primorske.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 58	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ostaja pozitivna," je podatke komentiral poslovni direktor za jugovzhodno Evropo v družbi Manpower group Nuno Gameiro. Najmočnejše zaposlitvene namere v gradbeništvoRast zaposlovanja pričakujejo delodajalci v vseh desetih v raziskavo zajetih gospodarskih panogah v Sloveniji, vendar so se hkrati v vseh desetih panogah zaposlitvene...			

Internet	Naslov	Janševi dragi bonbončki		
Zaporedna št. 9	Medij	Mladina.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 65	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...da ste to delno prikriji, ko ste dolg statistično prenesli z države na Dars. Nazadnje sta imela od visoke gospodarske rasti nenormalen dobiček predvsem gradbeništvo in finančna industrija. Leta 2007 je bila gospodarska rast rekordna, a Rdeči križ je moral pomagati 10 odstotkom več socialno ogroženih kot leto prej....			

Internet	Naslov	Leto 2020 obeta skromnejše zaposlovanje slovenskih delodajalcev		
Zaporedna št. 10	Medij	Times.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 67	Avtor	G. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prejšnjim četrtletjem poslabšale. Napovedi zaposlovanja prav tako prihajajo iz vseh štirih v raziskavo zajetih regij v državi. Največ zaposlovanja v gradbeništvoO najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v gradbeni panogi - delež delodajalcev, ki napovedujejo rast zaposlovanja, je za 17 odstotnih točk...			

Internet	Naslov	Pomen izvoza gradbenih, inženirskih in transportnih storitev ter problematika napotenih delavcev v tujino		
Zaporedna št. 11	Medij	Damijan.org, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 76	Avtor	Jože P. Damijan		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...članice EU se brani pred tem, da poljska, slovaška, češka ali slovenska podjetja na njihovem teritoriju izvajajo določene storitve, denimo na področju gradbeništva , transporta in tehničnih storitev. Zaščita domačih subjektov poteka na dveh ravneh: (1) na ravni zaščite izvajalcev del (z zahtevo prigravitve dejavnosti...			

Internet	Naslov	Ugled delodajalca 2019: večkratno slavje za Lek; kje so tokrat Dolenjci?		
Zaporedna št. 12	Medij	Lokalno.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 83	Avtor	Sanja Macur		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Strokovnjaki s področja poslovnih ved so na prvo mesto postavili podjetje Krka, d.d., Novo mesto, strokovnjaki s področja tehnike, proizvodne tehnologije in gradbeništva so za zmagovalca izbrali podjetje Akrapovič, d.d.. Prvo mesto po izboru strokovnjakov s področja družbenih ved je osvojilo podjetje Lek d.d., ki so ga...			

Tisk	Naslov	Krožno gospodarstvo		
Zaporedna št. 13	Medij	Direktor, Slovenija	Stran: 57	Površina: 1.525 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 87	Avtor	Medeja Brglez		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...gospodarstvom Univerza v Mariboru in Univerza v Ljubljani in njune posamezne fakultete, ob Kemijskem inštitutu sodelujejo še Inštitut Jožef Stefan, Zavod za gradbeništvo Slovenije, Inštitut za celulozo in papir ter druge fakultete. Pomembno je doseganje ciljev in rezultatov Akcijskega načrta SRIP, ki so ga člani SRIP -...			

Tisk	Naslov	Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo		
Zaporedna št. 14	Medij	Obrtnik - Podjetnik, Slovenija	Stran: 13	Površina: 308 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 88	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...varstvu okolja integriteti in preprečevanju korupcije 4 Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah 4 Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Gradbenega zakona industrijski lastnini 4 Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o 4 Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju prostora zdravstvenem...			

Tisk	Naslov	"Najboljše rešitve so tiste, ki so najbolj naravne"		
Zaporedna št. 15	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 62	Površina: 1.029 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 91	Avtor	Nina Šprohar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...realnih sredstev za protipoplavne ukrepe letno približno 80 milijonov evrov. »Poplave so naraven pojav« Dr. Lidija Globevnik z ljubljanske Fakultete za gradbeništvo in geodezijo pravi, da so se principi upravljanja s poplavami v primerjavi s preteklimi leti zdaj spremenili. »Ne osredotočajo se več na varnost pred poplavami,...			

Tisk	Naslov	Sodelujoči na 21. mednarodni humanitarni AKCIJI SUKOPLESKARJEV OZS		
Zaporedna št. 16	Medij	Obrtnik - Podjetnik, Slovenija	Stran: 36	Površina: 374 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 92	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Peter Urbančič, Slikopleskarstvo in oblaganje oblog Gašper Gabrovšek s.p., Jože Polčnik, Slikopleskarstvo Lakshmi s.p., Igor Zupančič, Zaključna dela v gradbeništvu Igor Zupančič s.p., Boštjan Pesek, Radko Kovačič, Štefan Hojski, Zaključna gradbena dela, Pesek Boštjan s.p., Vojko Letonja, Ivan Bertonec, Slikar Nova...			

Tisk	Naslov	Uspešno gradbeno podjetje iz Slovenskih goric		
Zaporedna št. 17	Medij	Obrtnik - Podjetnik, Slovenija	Stran: 16	Površina: 813 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 94	Avtor	Breda Malenšak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...večjih projektih je po osamosvojitvi Slovenije raslo tudi število zaposlenih, dejavnost pa se je širila. Zato so leta 2003 ustanovili podjetje Bernjak Gradbeništvo , d. o. o., katerega vodenje je prevzela žena Majda Bernjak. Dejavnosti obeh podjetij se dopolnjujejo in od takrat naprej delujeta kot družinsko podjetje....			

Internet	Naslov	Izpod peresa glavnega ekonomista GZS		
Zaporedna št. 18	Medij	Si24.news, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 97	Avtor	Administrator		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...o industrijski proizvodnji v EU in spremembah ECB pri obrestnih merah. Vpetek, 13. 12., bodo razkriti oktobrski podatki o vrednosti opravljenih del v gradbeništvu v Sloveniji. V nedeljo, 15. 12., bodo ZDA morebiti uvedle carine na kitajsko blago, morda pa bodo uvedbo preklicale ali pa potisnile rok implementacije...			

Internet	Naslov	Pokrajine: Predlog pristojnosti in nalog pokrajin pripravljen za javno obravnavo		
Zaporedna št. 19	Medij	Notranjskoprimorske.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 99	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...naloge s področja gospodarstva, turizma in gostinstva, kmetijstva, razlastitev in služnosti v javnem interesu, upravnih dovoljenj za poseganje v prostor, graditev in uporabo zgrajenih objektov ter vodenja registrov na stanovanjskem področju. Ravno tako bi pokrajine opravljale naloge inšpekcijskega nadzora iz državne...			

Prihajajo negotovi časi za iskanje nove službe #video

1,01

Avtor: [Srdjan Cvjetović](#)

Med desetimi panogami, zajetimi v slovenskem delu raziskave, je za naslednje trimesečje največ zaposlitvenega optimizma izkazalo **gradbeništvo**. Foto: STA

Napoved zaposlovanja v Sloveniji za prvo četrletje leta 2020 ni najbolj rožnata – v primerjavi z iztekajočim se četrletjem je nižja za osem, z enakim lanskim obdobjem pa kar za 13 odstotnih točk, ugotavlja skupina ManpowerGroup.

V absolutnih vrednostih je negotovost še bolj izražena, kajti za naslednje četrletje znaša neto napoved zaposlovanja samo sedem odstotkov nad nič, kar je najnižja vrednost v več kot treh letih.

Nove službe sicer bodo na voljo v vseh štirih v raziskavah zajetih slovenskih regijah, a tako četrletna kot tudi celoletna primerjava razkrijeta upad zaposlitvenih možnosti v vseh slovenskih regijah.

Gradbeništvo z največ optimizma

Največ zaposlitvenega optimizma v naslednjem četrletju med panogami v Sloveniji kaže **gradbeništvo**, katerih neto napoved

zaposlovanja je dvainpolkrat večja od tokratnega slovenskega povprečja.

Sledita še panoga oskrbe z električno, vodo in plinom in panoga gostinstva in hotelirstva, ki se še edini lahko pohvalita, da je njuna napoved zaposlovanja nad tokratnim skromnim slovenskim povprečjem.

Za odlično skodelice kave poskrbi kavni aparat Bosch Espresso TIS30129RW.

Že od 24 x 15 € in za 80 točk Programa zvestobe Telekoma Slovenije

[Več o izdelku](#)

Nekateri z najmanj optimizma v zadnjih šestih letih

Na nasprotnem koncu lestvice pa so panoge finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin ter trgovine na debelo in drobno, ki so izkazale najšibkejše napovedi zaposlovanja v obdobju zadnjih štirih let.

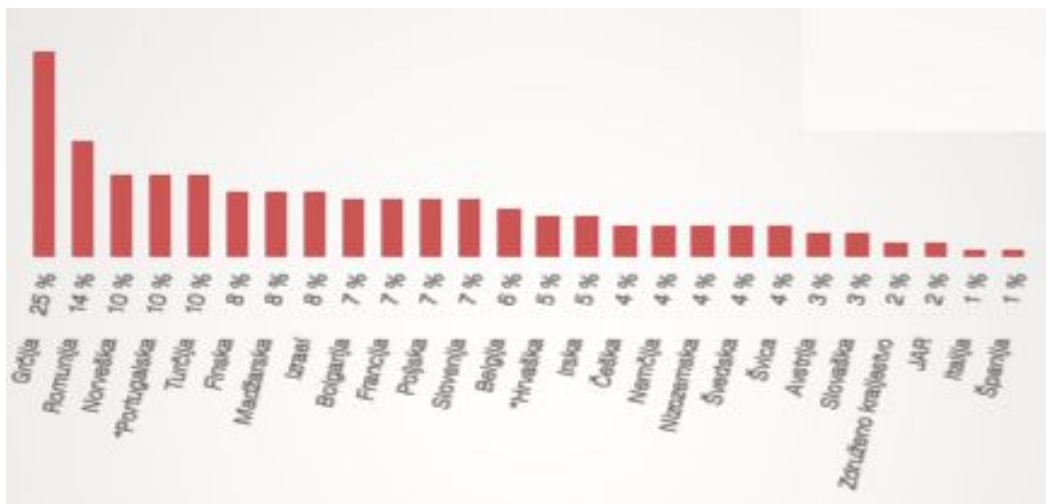
Kljub občutnem padcu zaposlitvenih napovedi ostaja Slovenija ena od najboljše uvrščenih držav v širši regiji.

Še manj optimizma je v panogah proizvodnje ter transporta, logistike in komunikacije, kjer so napovedi zaposlovanja najnižje v zadnjih šestih letih.

Slovenija kljub nizkim napovedim v vrhu širše regije

V družbi ManpowerGroup ocenjujejo, da bosta upočasnitev gospodarske rasti v Sloveniji in z njo povezano manjšanje zaposlitvenega optimizma ostala na podobni ravni vse naslednje leto.

Obenem pa so izpostavili, da je napoved zaposlovanja v Sloveniji vendarle pozitivna in da je Slovenija glede zaposlitvenih obetov še vedno med desetimi najboljšimi državami v regiji EMEA (Evropa, Bližnji vzhod in Afrika).

Napovedi zaposlovanja v regiji EMEA za prvo četrletje 2020 Foto: ManpowerGroup

Najnižje napovedi zaposlovanja v Italiji in Španiji, največ optimizma v Grčiji

Skupina ManpowerGroup, ki podobno raziskavo opravlja v 42 državah po vsem svetu, še ugotavlja, da bodo v prvem četrletju naslednjega leta najboljše napovedi zaposlovanja v Grčiji, na Japonskem, v Tajvanu, Združenih državah Amerike in Romuniji, najnižje pa v Panami, Argentini, Kostariki, Italiji in Španiji.

Poleg Slovenije so v primerjavi s prejšnjim četrletjem napovedi zaposlovanja upadle še v 22 državah, v 15 od skupaj 43 v raziskavo vključenih držav pa so se te izboljšale. Spodbudno pa je, da bo vseh 26 v raziskavo vključenih držav naše regije EMEA v naslednjem trimesečju vendarle ponujalo nova delovna mesta.

VAS ZANIMA VEČ IZ TE TEME?

ManpowerGroup   zaposlovanje   trg dela

Drugi tir: bo o milijonih odločal radar?

2,17

Avtorji: Primož Cirman, Vesna Vuković

Dušan Zorko, prvi mož podjetja 2TDK, ustanovljenega za gradnjo drugega tira Foto: STA

Se saga o izbiri izvajalca gradnje mostu čez reko Glinščico, prvega večjega gradbenega projekta na trasi drugega tira Divača–Koper, vendarle bliža koncu? In zakaj se je rok za oddajo ponudb za glavna razpisa premaknil v prihodnje leto?

V začetku avgusta je državno podjetje 2TDK, ustanovljeno za gradnjo drugega tira, razveljavilo razpis za gradnjo mostu čez dolino Glinščice, ki bo povezoval dva predora na progi Divača–Koper.

14:54

<https://siol.net/posel-danes/novice/drugi-tir-bo-o...>

2 / 8

Najugodnejšemu ponudniku – konzorciju, ki ga vodi družba Markomark Nival – je očitalo ponarejeno referenco pri gradnji protipoplavnega zidu na območju Pesnice. Ta bi moral biti po pogojih iz razpisa za Glinščico visok najmanj osem metrov. Toda v 2TDK so po opravljenem nadzoru prepričani, da je v resnici najmanj meter nižji, zaradi česar reference niso priznali.

Razpis za Glinščico so razveljavili, s čimer so šli na roko konzorciju treh velikih domačih gradbincev (Kolektor CGP, Riko in SGP Pomgrad), ki je oddal dobrih pet milijonov evrov dražjo ponudbo. A štiri mesece po razveljavljenem razpisu še vedno ni znan odgovor na ključno vprašanje, kako visok je sploh zid v Pesnici. Zakaj ne?

POSEL DANES**Drugi tir: sporno višino zidu "merili" zgolj na podlagi poročila nadzornika? #video**

Ni šlo z bagrom in vrtanjem. Bo šlo z radarjem?

Odgovor nanj že od oktobra neuspešno išče tudi državna revizijska komisija. Za pomoč je najela izvedence, a ti vedno znova naletijo na ovire.

14:54

<https://siol.net/posel-danes/novice/drugi-tir-bo-o...>

3 / 8

Foto: STA

"Sprva so nameravali del zidu izkopati, a so jim sosedi prepovedali prevoz težke mehanizacije

čez njihova zemljišča. Nato so želeli višino ugotoviti z vrtnjem lukenj, ki bi jih pozneje zabetonirali, a je temu nasprotovala občina Pesnica. Dovolijo nam le uporabo tako imenovanih neinvazivnih metod, saj se ne sme posegati v stabilnost zidu. Vmes pa minevajo tedni," opozarja predsednik državne revizijske komisije **Samo Červek**.

Zdaj naj bi se vendarle našla rešitev. Po naših informacijah bodo namreč izvedenci višino zidu ugotavljali z radarjem visoke zmogljivosti. Gre za enak aparat, kot so ga sanacijske ekipe letos poletni uporabljale pri preprečevanju posledic železniške nesreče v Dolu pri Hrastovljah, pri kateri je šlo za razlitje kerozina. Doseg radarja znaša do dvajset metrov pod zemljo, kar bi moralo zadoščati za določitev višine zidu.

POSEL DANES

Je to dokaz, da je bil posel na drugem tiru že rezerviran za Petriča, Polaniča in Škrabca?

Za odlično skodelice kave poskrbi kavni aparat Bosch Espresso TIS30129RW.

Že od 24 x 15 € in za 80 točk Programa zvestobe Telekoma Slovenije

[Več o izdelku](#)

Glavna razpisa podaljšali za mesec dni

"Pričakujem, da bodo podatki zbrani in obdelani do konca leta," je za Siol.net dejal **Stanislav Škrabl** z mariborske fakultete za **gradbeništvo**, prometno **inženirstvo** in arhitekturo, sicer eden od izvedencev, ki nas je za druga pojasnila napotil na državno revizijsko komisijo.

Samo Červek, predsednik Državne revizijske komisije Foto: STA

Ta je v vmesnem obdobju že dvakrat zavrnila podjetje 2TDK. Najprej pri zahtevi za izločitev izvedencev – sporno naj bi bilo njihovo soavtorstvo enega od člankov z glavnim nadzornikom pri gradnji zidu v Pesnici. Hkrati je državna revizijska komisija družbi Markomark Nival omogočila vpogled v dokumentacijo postopka oddaje naročila, čemur so se upirali na 2TDK.

POSEL DANES

Kdo vodi 2TDK: Dušan Zorko ali veliki gradbinci?

Glavna razpisa podaljšali za mesec dni

Medtem ko v 2TDK čakajo, ali bodo razpis za most na Glinščici lahko ponovili ali pa bodo sledile nove pritožbe, so za mesec dni že preložili rok za prijavo na razpisa za glavni del projekta drugi tir – gradnjo osmih predorov in nove proge. Novi rok za prijave gradbincev je 17. januar, pri čemer bodo v podjetju 2TDK najprej proučili, ali so prijavljeni kandidati usposobljeni za gradnjo, šele sredi prihodnjega leta pa bodo oddali konkretne ponudbe.

Še ta mesec bo državni zbor odločal tudi o poroštvem zakonu za drugi tir in tretjo razvojno os, ki so ga poslanci konec oktobra potrdili v prvem branju. Predlog za projekt drugega tira predvideva 777 milijonov evrov poroštev države, ki po zagotovilih ministrice za infrastrukturo Alenke Bratušek ne bodo unovčena.

POSEL DANES

Drugi tir: si Dušan Zorko res želi policijske preiskave?

Še vedno sodelujejo z odvetnico velikih gradbincev

Julija smo na Siol.net razkrili, da je podjetje 2TDK za zastopanje pri preverjanju domnevno sporne reference na razpisu za Glinščico najelo Odvetniško družbo Cukrov. Njena ustanoviteljica in direktorica je **Vesna Cukrov**, nekdanja predsednica državne revizijske komisije in sodna izvedenka za javno naročanje.

14:54

<https://siol.net/posel-danes/novice/drugi-tir-bo-o...>

7 / 8

Vesna Cukrov, odvetnica   Foto: Twitter

V zadnjih letih je Odvetniška pisarna Cukrov sodelovala s SGP Pomgradom in Rikom, članoma drugega konzorcija, ki se je potegoval za gradnjo mostu čez Glinščico, a oddal kar za pet milijonov evrov dražjo ponudbo. To je pomenilo, da je podjetje 2TDK pri neodvisni presoji reference, ki odloča o tem, ali bo posel dobila družba Markomal Nival ali ne, sodelovalo z odvetniško družbo, ki je tesno poslovno povezana z njegovimi konkurenti.

14:54

<https://siol.net/posel-danes/novice/drugi-tir-bo-o...>

8 / 8

Po zadnjih podatkih podjetje 2TDK še vedno sodeluje z Odvetniško pisarno Cukrov. Letna pogodba se izteče junija prihodnje leto, za pravne storitve pa ji plačuje sto evrov na uro. Med zunanjimi partnerji podjetja 2TDK so še Odvetniška družba Čeferin (prejema 130 evrov na uro), odvetnik Matej Erjavec (120 evrov) in Odvetniška pisarna Čuk. Vodi jo Mateja Čuk, ki je v obdobju vlade Marjana Šarca postala predsednica nadzornega sveta Gen Energije, lastnice slovenske polovice krške nuklearke.

NOVICE

Ali Dušan Zorko skriva dokumente o poslu na drugem tiru?**VAS ZANIMA VEČ IZ TE TEME?**[Kolektor](#) [2TDK](#) [drugi tir](#) [Glinščica](#)

Leta 2020 se pričakuje skromnejše zaposlovanje slovenskih delodajalcev

Najslabša napoved v zadnjih treh letih

G. K. | 10. december 2019 ob 11:11
Ljubljana - MMC RTV SLO, STA

Delodajalci za leto 2020 napovedujejo manj zaposlovanja. Foto: BoBo

Raziskava skupine Manpower kaže, da bodo zaposlitvene namere slovenskih delodajalcev v prvem četrtletju leta 2020 skromnejše. Delež delodajalcev, ki napovedujejo rast zaposlovanja, je le še za sedem odstotkov višji.

"V primerjavi z enakim obdobjem lani je slovenska napoved zaposlovanja padla za 13 odstotnih točk, a je še vedno pozitivna," je dejal direktor prodaje pri Manpower Slovenija **Gašper Kleč**. Izsledke raziskave je ocenil kot zmerno optimistične, pri tem pa ocenil, da podjetja na začetku naslednjega leta čakajo precejšnji izzivi.

"Napovedi nakazujejo upočasnitev gospodarske rasti v Sloveniji, ta pa naj bi ostala na podobni ravni tudi v letu 2020. Delodajalci zato temu primerno prilagajajo svoje kadrovske politike, ne smemo pa zanemariti dejstva, da napoved zaposlovanja ostaja pozitivna," pa je podatke komentiral poslovni direktor za jugovzhodno Evropo v družbi Manpower group **Nuno Gameiro**.

Se delodajalci zavedajo, da "je delavec največje bogastvo"?

Rast zaposlovanja pričakujejo delodajalci v vseh 10 v raziskavo zajetih gospodarskih panogah v Sloveniji, vendar so se hkrati v vseh 10 panogah zaposlitvene možnosti v primerjavi s prejšnjim četrtletjem poslabšale. Napovedi zaposlovanja prav tako prihajajo iz vseh štirih v raziskavo zajetih regij v državi.

Največ zaposlovanja v gradbeništvu

O najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v gradbeni panogi – delež delodajalcev, ki napovedujejo rast zaposlovanja, je za 17 odstotnih točk večji od deleža delodajalcev, ki napovedujejo upad zaposlovanja. Zanesljive so tudi napovedi zaposlovanja delodajalcev v panogi oskrbe z elektriko, vodo in plinom, pa tudi v panogi gostinstva in hotelirstva.

Največ dodatnega zaposlovanja se pričakuje v [gradbeništvu](#). Foto: BoBo

Delodajalci v panogi transporta, logistike in komunikacije za obdobje prihodnjih treh mesecev poročajo o najšibkejši neto napovedi zaposlovanja v obdobju zadnjih šestih let, prav tako delodajalci v proizvodnih panogah. V panogi trgovine na debelo in drobno je zaposlitveni utrip najšibkejši v zadnjih štirih letih, napovedi so se poslabšale tudi v panogi finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin.

V primerjavi z enakim obdobjem lani so se zaposlitvene možnosti poslabšale v osmih od 10 v raziskavo vključenih gospodarskih panogah v državi. Najmočnejši upad je razviden iz napovedi delodajalcev v panogah proizvodnje ter finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin. Močno so upadle tudi napovedi zaposlovanja v panogi trgovine na debelo in drobno.

Najbolj bo zaposloval SV Slovenije

Med regijami tokrat prihaja najmočnejši zaposlitveni utrip s severovzhoda Slovenije. Nekaj priložnosti za zaposlitev bodo iskanci zaposlitve deležni tudi v jugozahodni in v osrednji regiji. Najšibkejše pa so napovedi delodajalcev v jugovzhodni regiji, čeprav so še vedno pozitivne. Po velikosti imajo najmočnejše zaposlitvene namere delodajalci v skupini velikih podjetij.

Pri Manpowerju so o zaposlitvenih namerah povprašali več kot 58.000 delodajalcev iz 43 držav. Od tega so iz 42 držav dobili odgovor, da bodo v obdobju od januarja do marca 2020 zaposlovali. O najboljših napovedih zaposlovanja so poročali delodajalci v Grčiji, na Japonskem, v Tajvanu, ZDA in Romuniji, najmanj pa bodo na začetku prihodnjega leta zaposlovali v Panami, Argentini, Kostariki, Italiji in Španiji.

Najbolj aktualne nepremičnine na Studencih

ODPRI GALERIJO

MEDAK/RE/MAX

Sanja Verovnik

11.12.2019, 01.46

Ponudniki nepremičnin iz Maribora in okolice so predstavili svoje trenutno najbolj aktualne projekte na ta čas zelo živahnem nepremičninskem trgu.

RE/MAX nepremičnine: Studenci, Lenart, Radenci

Večstanovanjski objekti iz naše ponudbe so locirani na Studencih v Mariboru, v Lenartu in Radencih, pravi Jasmina Sanković, namestnica vodje agencije RE/MAX Avenija. Cene dokončanih stanovanj se gibljejo od 1500 do 1800 EUR/m² plus DDV. "Osrednjo ponudbo predstavljata dva sodobna nadstandardna večstanovanjska objekta na sončni lokaciji ob Pekrski cesti na Studencih, imenovana Studenški razgledi. V dveh energetsko varčnih stavbah bo tako na voljo 56 stanovanj z dvoetažno kletno garažo, kjer bo 109 večjih parkirnih mest." Prvi objekt bo vseljiv do poletja prihodnje leto, drugi jeseni. Sankovićeve pove, da je povpraševanje po novih stanovanjih veliko: "Od novogradenj imamo v ponudbi še nekaj individualnih hiš, vrstnih hiš in dvojčkov v okolici Maribora: v Miklavžu na Dravskem polju, Dravskem Dvoru in Gradiški, cene na ključ se gibljejo od 980 do 1150 EUR/m². Povpraševanje po novogradnjah je konstantno, še vedno je na trgu veliko kupcev, ki svoje nove nepremičnine še niso izbrali oziroma čakajo, da se njihovo aktualno stanovanje proda. Za zdaj se vse novogradnje prodajo, najkasneje v zaključni fazi gradnje."

Medak, d.o.o.: 56 stanovanj ob domu starostnikov

Aktualna ponudba podjetja Medak je na Studencih v Mariboru, natančneje med domom starostnikov in Pekrsko gorco. Tam nastajata dva večstanovanjska objekta s projektnim imenom Studenški razgledi, pojasni Blaž Kosi, direktor podjetja K-ing. "Skupno bo 56 stanovanj v velikosti od 29,60 do 135,97 m² z velikimi ložami in terasami ter dvoetažno podzemno garažo, ki bodo stanovalcem omogočala ugodno in prijetno bivanje na stičišču narave in mesta. Visoka energetska učinkovitost ter možnost koriščenja nekaterih storitev sosednjega Doma pod gorco pa bodo udobje in prijetnost bivanja dvignila na še višji nivo," je prepričan Kosi. Stanovanja so na voljo že od 1550 EUR/m² + DDV naprej, pri čemer bo prva lamela vseljiva že zgodaj poleti, druga pa jeseni 2020.

INSA nepremičnine: Hiše in dvojčki pod Pohorjem

Direktor nepremičninske agencije Insa Branko Potočnik kot aktualno ponudbo izpostavi projekt Radvanjski razgledi - sanjski dom pod Pohorjem. "Gre za novonastajajočo solesko, sestavljeno iz dveh samostojnih hiš in treh dvojčkov, primerno za tiste, ki želijo svoj dom v bližini mesta in hkrati v mirnem, urejenem in zelenem okolju z razgledom na Pohorje." Kot prednosti gradnje navede vhodna vrata na prstni odtis, panoramsko zasteklitev dnevnega prostora, veliko teraso z nadstrešnico, ki se ob spremembah vremena zapira oziroma odpira, in to na podlagi meritev vgrajenih vremenskih senzorjev. Terasa se nadaljuje z zelenico, ki ima vgrajen avtomatski zalivalni sistem. Ogrevanje je urejeno s toplotno črpalko zrak-voda, vgrajena sta talni ogrevalni sistem in rekuperacija. "Hlajenje prostorov pa zagotavljajo dizajnerske notranje enote in elektronsko krmiljenje. Na parkiriščih so že pripravljene nastavke za električne polnilnice avtomobilov. Hiše so velikosti od 166,20 do 200,20 m² površine, velikost zemljišč pa znaša od 240 do 285 m², odvisno od posamezne enote," razloži Potočnik.

V soseski Radvanjski razgledi so na voljo dve hiši in trije dvojčki. INSA NEPREMIČNINE

Atrium nepremičnine: Pivola, Gornja Radgona, Lenart

V ponudbi je najbolj aktualna ta čas po besedah direktorja Daniela Angela Saulija Sončna Avenija v Pivoli, v kateri je enajst dvojčkov, skupaj 22 enot. Cene se gibljejo od 178.035,40 do 192.120,10 za hiše na ključ, odvisno od velikosti parcele (od 241 do 296 m²) in kvadrature enote: tip 1 (131,65 m²) in tip 2 (brez izbokline zgoraj: 125 m²). Cena nedokončanih hiš je 20.000 evrov manj. Prve enote se že gradijo in so, tako Sauli, bodisi prodane bodisi rezervirane, bodo vseljive marca, preostale v osmih mesecih od podpisa pogodbe. "Zanimanje je zelo veliko; premamijo predvsem zanimiva ponudba, dobra lokacija, konkurenčne cene in kakovostna gradnja." Drugi aktualni projekt je ničenergijski blok v Gornji Radgoni, ki bo končan septembra 2020. "Od skupno 30 stanovanj z balkonom ali atrijem ter shrambami in parkirnimi mesti je prodanih že 13 stanovanj. Zanimanje je veliko, predvsem zaradi možnosti pridobitve subvencije Eko sklada v smislu nepovratnih finančnih spodbud za nakup stanovanja," pojasni Sauli. Kot dodaja, imajo v ponudbi še letos poleti dokončan nizkoenergijski blok v Lenartu s skupno 38 stanovanji in podzemnimi garažnimi mesti. Prosti sta samo še dve stanovanji: štirisobno z balkonom in petsobno v dveh etažah s teraso.

OGLAŠEVANJE

Galea nepremičnine: Hiše na ključ

Mojca Žižek Mesarec, direktorica nepremičninske agencije Galea, iz ponudbe izvzeme stanovanjsko naselje 22 hiš dvojčkov v Pernici, ki so zgrajene na ključ ali do četrte gradbene faze. Na voljo so še zadnje enote. Hiša na ključ ima vključeno toplotno črpalko in napravo za prezračevanje zraka s komunalnimi priključki ter urejenim okoljem in postavljeno montažno vrtno lopo. Hiše so zasnovane kot energetske varčne hiše. Pred vsako hišo sta na severni strani predvideni dve parkirni mesti, nad katerima je mogoče postaviti nadstrešnico. Hiša je moderno arhitekturno zasnovana. Ima enokapno streho, etažnost P + 1. Cena na ključ je od 168.000 evrov. Prav tako aktualno je naselje montažnih dvojčkov v Miklavžu, kjer je na prodaj še ena hiša na ključ po akcijski ceni 149.900 evrov. Ogrevanje je talno s pomočjo toplotne črpalke, velikost hiše je 135 m², pojasni Mojca Žižek Mesarec.

*Stanovanjska soseka v Pernici, v kateri je na voljo še nekaj enot, dvojčkov z urejeno okolico in infrastrukturo. **GRADBENIŠTVO PETELIN/GALEA NEPREMIČNINE***

Century 21: Blok na Taboru v bližini mesta

V Košaškem dolu prodajajo vila bloke Tri vile s po štirimi stanovanji v posamezni stavbi. Boris Lajh, direktor agencije Century 21 Maribor City, pove, da bodo stanovanja vseljiva predvidoma pozno pomladi 2020. Cenovna politika je, kakor tudi sam projekt, zelo specifična in je odvisna od velikosti bivalne površine, lege v stavbi in velikosti pripadajočega zemljišča. Na isti lokaciji je v gradnji še samostojna hiša velikosti 153 m², v katero nista vključena zidan nadstrešek za dva avtomobila in terasa pred dnevnimi prostori. Velikost zemljišča je približno 540 m². Cena hiše v tretji gradbeni fazi je 160.000 evrov, na ključ pa 245.000 evrov. Predviden rok dokončanja je šest mesecev po nakupu hiše v tretji gradbeni fazi, še razloži Lajh. "Na odlični lokaciji pod Pohorjem prodamo enoto nadstandardnega dvojčka zgrajenega na delni ključ z urejeno okolico. Skupna kvadratura je 191,5 m² in stoji na zemljišču velikem 436 m². Cena je 289.000 evrov." V gradnji je še stanovanjski blok s 17 stanovanji na Taboru, ki se bo, tako Lajh, predvidoma začel oglaševati v začetku januarja 2020, a je za stanovanja že v tem trenutku veliko povpraševanje, saj je le deset minut hoje oddaljen od Glavnega mostu čez Dravo.

V Košaškem dolu se prodajajo vila bloki Tri vile s po štirimi stanovanji v posamezni stavbi. CENTURY 21

Primius gradnje: Vselitev konec januarja

"Stanovanja prodajamo na Studencih, natančneje v stanovanjskem naselju Primius," pojasni Primož Pinter, direktor podjetja Primius gradnje. Za stanovanja je že od začetka veliko zanimanje. Večina stanovanj je že prodanih, na voljo jih je še šest. Pinter pojasni, da se cene gibljejo od 93.000 do 202.000 evrov z že vključenim davkom. Prodajajo se dvo-, tri- in štirisobna stanovanja. Prvi večji stanovanjski objekt v zadnjih desetih letih Primius A bo tako vseljiv konec januarja.

Stanovanja soške Primius bodo vseljiva že konec januarja. PRIMIUS GRADNJE

Novogradnje Maribor: Šest povezanih stolpičev

"V mirnem in zelenem predelu Maribora gradimo soško Novi vrtovi, gre za naselje med Qlandio in Engelsovo ulico s šestimi povezanimi stolpiči in podzemno garažo," pojasni mag. Sabina Kramberger. "S prodajo smo izredno zadovoljni, saj smo v prvem

bloku K prodali že vsa stanovanja (65 enot). Pravkar pa smo začeli prodajo in gradnjo identičnega sosednjega bloka J. Kupci lahko izbirajo med garsonjerami, dvo-, tri-, štiri- in tudi petsobnimi stanovanji z velikimi terasami. Uporabne površine stanovanj se gibljejo od 25 do 120 m², cene pa od 57.395 evrov naprej. Stanovanja bodo vseljiva konec aprila 2021.

V začetku naslednjega leta začnemo gradnjo in prodajo soseške Sončne terase na lokaciji Košaški dol. Pozidava predvideva šest nizkih stolpičev, ki bodo obsegali dvo-, tri- in štirisobna stanovanja z balkoni ali s terasami. Stanovanja bo odlikovala sončna lega pod vinogradi, podzemna garaža ter neposredna bližina vse potrebne infrastrukture." Naslednjo pomlad podjetje začne gradnjo in prodajo naselja Urbana. Sodobno naselje bo obsegalo trisobna atrijska, štirisobna penthouse in štirisobna stanovanja z ložo ter enote dvojčkov. Lokacija je v neposredni bližini nakupovalnega centra Europark in središča mesta in Stražunskega gozda.

Soseska Novi vrtovi se razprostrira med Qlandio in Engelsovo ulico s šestimi povezanimi stolpiči in podzemno garažo. NOVOGRADNJE MARIBOR

SH Global Skupina: Nadstandardna ponudba stanovanj

Trenutno imajo v ponudbi nadstandardne hiše Sunset Elite na Studencih v Mariboru, ki so vseljive takoj, neto cena pa znaša 214.990 evrov in DDV. "Premium in prestige stanovanja v naselju Sunset Elite so različnih velikosti - od približno 60 do 150 m². Imamo še nekaj prostih stanovanj v prvem Vila bloku A, ki bodo vseljiva poleti 2020 ter v Vila bloku E, ki bodo vseljiva jeseni 2020. Cene se gibljejo od 1900 EUR/m² naprej. Vsako stanovanje bo imeli tudi individualno toplotno črpalko s talnim gretjem in pasivnim talnim hlajenjem, kar bo kupcem omogočilo maksimalno udobje in energetske varčnosti ter skoraj nične stroške ogrevanja in hlajenja. Prav tako jim ta način ogrevanja prinaša energetske neodvisnost," pravijo v podjetju SH Global. V ponudbi imajo še naselje Radvanje Nature Luxury pod Pohorjem, kjer so na prodaj zemljišča z gradbenim dovoljenjem, cena je 199 EUR/m² in DDV. Na voljo je tudi paket Pametna nizkoenergijska hiša (klasična AB-gradnja z opeko ali montažna gradnja Marles) v peti gradbeni fazi - "delni ključ", brez finalizacije s parcelo (velikost 351 m²) od 270.503 EUR dalje s pripadajočim DDV.

Danes razglasimo zmagovalca novega natečaja Agrobiznis hi-tech

Čas branja: 12 min

0

09.12.2019 19:58 Dopolnjeno: 10.12.2019 07:09

Danes bomo na konferenci o novih tehnologijah v kmetijstvu dobili prva zmagovalca novega natečaja Agrobiznis hi-tech, s katerim spremljamo, kako se posodablja naše kmetijstvo; spoznajte štiri finaliste in preostale udeležence natečaja

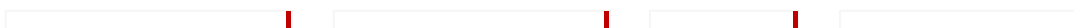

PETRA ŠUBIC

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[nove tehnologije >](#)[Tilen Praprotnik >](#)[Smart >](#)[Rolf Derpsch >](#)[Sergej Krajnc >](#)[Jeruzalem Ormož SAT >](#)[Sat >](#)[Borut Bohanec >](#)

MAJHNI EKOKMETIJI VEGERILA SE DIGITALIZACIJA SPLAČA

Na **majhni ekološki kmetiji Vegerila** v Lescah na Gorenjskem pridelujejo več kot 60 različnih vrst zelenjave in zelišč, 70 odstotkov pridelkov prek partnerskega kmetovanja prodajo gospodinjstvom, delikatese, kot so andske jagode in cvetovi kapučink, pa restavracijam v bližnjih turističnih središčih.

"Digitalizacija nam omogoča zelo dobro organiziranost in izvajanje zelo kompleksnega sosledja posevkov in kolobarja," pravi Tilen Praprotnik z majhne ekokmetije Vegerila na.

Preživljajo se z zelenjavo in zelišči na slabega pol hektarja

Čeprav imajo dobra dva hektarja zemlje, dobiček ustvarjajo le z intenzivno pridelavo zelenjadnic in zelišč na 0,43 hektarja. Drugo leto so v preusmeritvi v ekološko pridelavo, za vse pridelke bodo prihodnje leto dobili ekološki certifikat. Kar pridelajo, tudi prodajo. »Le 0,05 odstotka prihodkov naše kmetije pomenijo kmetijske podpore, 99,95 odstotka prihodkov ustvarimo s prodajo,« poudarja mladi gospodar Tilen Praprotnik. Vegerilo je zasnoval po konceptu Kanadčana Jeana-Martina Fortiera.

Dobra organiziranost in uspešno poslovanje

Na slabega pol hektarja imajo v letu dni od 150 do 170 različnih posevkov, sosledje opravi od setve do pobiranja pridelkov načrtujejo z informacijskim sistemom, ki upošteva kolobar, različne rastne dobe, sukcesivne setve, različne potrebe po hranilih in enakomerno razporeditev pridelkov skozi sezono. Digitalizacija jim olajša načrtovanje vseh opravil na kmetiji in vodenje evidenc ter pomaga, da kmetija, ki deluje od leta 2016, posluje uspešno, dodaja Tilen Praprotnik. Najprej so standardizirali pridelovalne enote in jih razdelili na enako velike grede. To je bil prvi pogoj, da so sistemizirali delo na kmetiji. Digitalizacija pa je bila

pogoj za smiselno načrtovanje pridelave in dober pregled nad tem, kje kdaj kaj sejejo, presajajo in pobirajo, saj na eni enoti zraste več pridelkov v eni sezoni. Letos so kupili programsko opremo za upravljanje kmetije Tend – **Smart Farm**, ki je namenjena malim ekološkim pridelovalcem z zelo raznovrstnimi pridelki. Vnos podatkov poteka prek obrazca, ki ponuja določene medvrstne razdalje in med drugim omogoča izračun, koliko semen kmet potrebuje, kolikšni bodo prihodki in stroški ...

Digitalizacija jim je omogočila izvajanje zelo kompleksnega sosledja posevkov in kolobarja. Druge koristi so optimizacija pridelave, uporaba istega ali dopolnjenega načrta več sezon, možnosti načrtovanja, evidentiranja in analize sezone ter dokaj preprosta vključitev v ekološko kontrolo.

NA KMETIJI MAJERIČ NE ORJEJO, NA NJIVAH PA IMAJO PO DVA PRIDELKA NA LETO

»Industrijsko kmetijstvo je pridelavo hrane v Evropi pripeljalo na rob propada, saj izčrpava tla. Tla so za kmeta glavni vir, mora jih izboljševati, in to je bistvo ohranitvenega kmetijstva. Vključuje posege v tla do 15 centimetrov globoko, zato oranje odpade. Obvezna je stalna pokritost tal s posevki – organskimi ostanki in živimi rastlinami. Nujen je tudi pester kolobar z vmesnimi dosevki, za kar je na voljo več kot 40 vrst posevkov,« pravi **Branko Majerič**, pridelovalec ptujskega lüka iz Moškanjcev.

Foto: Glorija Lorenci/Večer

»Z ohranitvenim kmetovnjem dosegamo enak pridelek na hektar ob nekajkrat nižjih stroških in ob stalnem izboljševanju tal,« zagotavlja Branko Majerič.

Z dvema strojema imajo na njivah po dva pridelka na leto

Za ohranitveno kmetovanje ga je navdušil priročnik **Rolfa Derpscha** o kmetovanju brez pluga. Na Majeričevi kmetiji od leta 2000 ne orjejo več. S plitko obdelavo tal in s setvijo v neobdelana tla na 40 hektarjih poleg ptujskega lüka pridelujejo še česen, ječmen, koruzo, sojo, repo in nizki fižol. S samo dvema strojema – diskastim rahljalnikom

in specialno sejalnico za neposredno setev v neobdelana tla – imajo na njivah po dva pridelka na leto. Da bi poznali vpliv ohranitvenega kmetovanja na okolje, na Majeričevih njivah sedmo leto teče poskus s plitko kompostirno obdelavo tal do 10 centimetrov globine. Pri poskusu sodelujeta biotehniška fakulteta ter fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede. Vmesni rezultati so dobri. »Dosegamo enak pridelek na hektar ob nekajkrat nižjih stroških in izboljševanju tal,« zagotavlja Majerič. Pozna profil tal na svojih njivah, in ko je videl za svinčnik debele rove deževnikov, je spoznal prednosti plitke obdelave tal. »Če to ne bi bilo res, v gozdu, kjer tal ne obdelujemo, ne bi bilo devet ton prirasta lesa na hektar na leto,« poudarja. Prednost s posevki ali slamo prekrite njive je, da potrebuje manj namakanja, saj zastirka zadržuje vlago v tleh, hkrati pa onemogoča rast plevela.

Oranje poškoduje tla, dodati je treba hranila

Ohranitveno kmetovanje ni primerno le za poljedelstvo, temveč tudi za vinograde in sadovnjake. »Zelo malo vinogradov še prekopavajo, v glavnem jih mulčijo. Pokriti so z zastirko ali organsko snovjo, vendar ne pridelajo manj grozdja, odkar ne obdelujejo tal. Z oranjem tla poškodujemo in je treba dodati hranila, kar pri ohranitvenem kmetijstvu odpade,« še pravi.

Z DRONI ZNIŽAJO STROŠKE KMETIJSKE PRIDELAVE

V mariborskem podjetju **Termodron** z uporabo brezpilotnih letalnikov oziroma dronov in analizo

tako pridobljenih podatkov pocenijo pridelavo kmetijskih rastlin. Ko dron leti nad njivo, nanj pritrjena kamera z infrardečim spektrom dela posnetke stanja. Z analizo podatkov, ki jih pridobi dron, lahko ugotovijo rodovitni potencial vsake njive, da vedo, kje je treba dognojevati in škropiti, ker je rast počasnejša zaradi škodljivcev ali bolezni ... V gozdovih lahko z droni odkrijejo podlubnike, še preden ti naredijo veliko škode.

Foto: Jure Makovec

"Resni pridelovalci hrane iščejo prihranke pri pridelavi, mi pa jih zagotovimo, če dovolj zgodaj odkrijemo, kaj rastline potrebujejo in kje rast ni optimalna," pravi Sergej Krajnc iz Termodrona.

Cenejše dognojevanje pšenice

Z droni in analizo podatkov so dognojevanje pšenice letos tako optimizirali, da je podjetje **Jeruzalem Ormož SAT** na 43 hektarjih prihranilo tono umetnega gnojila. »Z dronom smo pregledali njive s pšenico, tako dobljene podatke smo z našim računalniškim programom obdelali in analizirali. Po potrebi smo na terenu opravili še dodatne meritve, denimo nitratne teste. Na podlagi meritev smo se z Jeruzalemom Ormož **SAT** dogovorili, na koliko območij bomo razdelili površine. Določili smo tudi ciljne vrednosti gnojil, da smo jim podatke na USB-ključku pripravili v takšni obliki, da jih je njihov tehnolog z lahkoto vnesel v traktorski terminal. Prihranki umetnega gnojila so bili večji od stroškov uporabe drona in analize podatkov, ki znašajo sedem evrov na hektar,« razlaga Sergej Krajnc, direktor Termodrona. Pri tem pilotnem projektu je sodelovala tudi katedra za biosistemsko **inženirstvo** mariborske fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede

.Uporabo dronov bi radi v Jeruzalemu Ormož SAT razširili še na zgodnje odkrivanje rastlin v stresu, ki je posledica napada škodljivcev ali bolezni. Če škodljivce in bolezni odkrijejo dovolj zgodaj, lahko pravočasno ukrepajo in zmanjšajo porabo fitofarmaceutskih sredstev, s tem pa znižajo stroške.

Uporabo dronov širijo na hmelj, v vinograde in sadovnjake

Prihodnje leto bodo v Termodronu uporabo dronov razširili na hmelj, v sadjarstvo in na vinsko trto, pozneje tudi na druge kmetijske rastline. »Resni

pridelovalci hrane iščejo prihranke pri pridelavi, mi pa jih zagotovimo, če dovolj zgodaj odkrijemo, kaj rastline potrebujejo in kje rasti ni optimalna,« dodaja Sergej Krajnc. Termodronovo rešitev na ključ bodo prilagodili tako, da bo uporabna tudi za srednje in manjše kmetije. Ponuditi jo želijo tudi v tujini.

Z INOVACIJO PRI ŽLAHTNENJU HITREJE DO NOVIH HIBRIDNIH SORT ZELENJAVE

Na **biotehniški fakulteti v Ljubljani** so razvili inovativno metodo žlahtnjenja, s katero pridejo prej in z manj dela do nove hibridne sorte. Metodo že uspešno preizkušajo pri zelju, razvijajo jo pri koruzi

...

Velika pridobitev za semenarske hiše

Zadnjih 90 let se pri poljščinah in zelenjadnicah uveljavljajo predvsem hibridne sorte, ki so križanci dveh starševskih linij. Hibridne sorte dajo velik pridelek, enako velike in hkrati zrele rastline, njihova semena pa je treba kupiti vsako leto. »Žlahtnjenje hibridnih sort navadno traja deset let, ozko grlo pa je zlasti testiranje, kateri dve izmed številnih starševskih linij sta najprimernejša starša novega hibrida. Z našim inovativnim postopkom žlahtnjenja to hitreje ugotovimo, zato pomeni veliko pridobitev za semenarske hiše,« pravi Borut Bohanec z biotehniške fakultete.

Foto: Jure Makovec

" Z žlahtnjenjem razvijamo hibridne sorte kmetijskih rastlin, ki so bolj odporne proti boleznim in škodljivcem ter dajo večji pridelek na hektar. Žlahtnjenje takih sort navadno traja deset let, ozko grlo pa je zlasti testiranje, kateri dve izmed številnih starševskih linij sta najprimernejša starša novega hibrida. Z našim inovativnim postopkom pa to hitreje ugotovimo," pravi Borut Bohanec z biotehniške fakultete.

Z inovativnim žlahtniteljskim postopkom izberejo starševske rastline z zaželenimi lastnostmi in jih zaporedno križajo med seboj, tako pa ustvarijo izhodiščno populacijo. Iz nje s postopkom kulture nezrelega peloda ustvarijo rastline z le enim setom kromosomov (haploide), ki se nato spontano

podvojijo nazaj na diploidno raven. S tem nadomestijo večletno samoopraševanje, ki tudi privede do genetske izenačenosti, značilne za čiste linije, iz katerih nastane hibrid. Tako pridobljene linije vzdržujejo s samooprašitvijo ali z mikropropagacijo.

Nato izberejo skupine linij (po okoli 50) in jih gensko karakterizirajo z uporabo SSR-označevalcev, kar jim omogoča, da prepoznajo edinstveno dednino vsake linije (DNK). Linije izpostavijo medsebojnemu križanju s pomočjo čmrljev v mrežniku ali naravno na izolirani lokaciji.

Hibridu lažje in hitreje določijo oba starša

Pridobljeno seme naslednje leto posejejo. Pri semenu poznajo materno komponento, saj jih odbirajo glede na zaželene značilnosti, očetovo komponento pa prepoznajo z dednimi testi, torej na podlagi DNK.»Lani smo v poljskem poskusu med okoli deset tisoč križanci izbrali pet najobetavnejših, zanje pa ugotovili starša. Mati je že znana, saj smo iz nje pobrali semena, očeta pa določimo z genskim testiranjem. Ker imamo starševske linije ohranjene, jih nato razmnožimo in opravimo dodatne testiranja obetavnih hibridov, ki jih nato predamo sortni komisiji za potrjevanje. Prodajajo se lahko le tako potrjene sorte,« dodaja Bohanec.

EVEGREEN RAZVIJA BIORAZGRADLJIVO PLASTIKO

Iz njihove bioplastike je pribor, ki ga dobite v kavarnah Starbucks, in dva izdelka, ki sta na voljo pri nas. To sta razgradljiva sveča in sadilni lonček,

ki v zemlji razpade. Le ta lonček v **Evegreenu** sami tržijo. Nadgrajen lonček za avtomatsko sajenje bodo ponudili vrtnarijam.

AIRDOO PONUJ PAMETNO REKUPERACIJO ZA PERUTNINSKE HLEVE

Od leta 2023 bo na perutninskih in prašičjih farmah v EU obvezno prezračevanje z vračanjem toplote. Mariborsko podjetje **Airdoo** je razvilo pametno rekuperacijo za perutninske hleve, ki piščancem izboljšuje počutje, rejcem znižuje stroške in omogoča upravljanje hleva na daljavo.

PAMETNI SISTEM SPON OPTIMIZIRA NAMAKANJE

Letos je 35 kmetij iz Vipavske doline v okviru projekta LIFE ViVaCCAdapt prvič preizkusilo **podporni sistem za odločanje o namakanju SPON**. Za pet dni vnaprej so dobili priporočila o času in obroku namakanja. Z optimizacijo namakanja želijo doseči čim boljši pridelek ob manjši porabi vode.

MARIBORSKA KMETIJSKA FAKULTETA RAZVIJA ROBOTA ZA ZATIRANJE PLEVELA

Na mariborski fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede načrtujejo do leta 2021 izdelati **robota za avtonomno zatiranje plevelov**, ki bo zanimiv tudi kot prodajni izdelek. Izhajali bodo iz robota farmbeast, ki plevel uničuje na tri načine, razvili pa so ga s študenti več fakultet.

ŽIPO LENART Z ŽITNIM KOMBAJNOM ZNIŽUJE STROSKE PRIDELAVE

ZIPO Lenart se ukvarja s poljedelstvom in živinorejo. Njihov **žitni kombajn** meri tonažo pridelka na posameznih odsekih njive, da vedo, kje lahko pridelajo več, in tam tudi več gnojijo. Tako so pridelavo pocenili za pet do 15 odstotkov, prihranek se od njive do njive razlikuje.

KMETIJA MEOLIC PORABI MANJ SEMENA, GNOJIL IN ŠKROPIV

Rodovitnost tal na **tej prašičerejski kmetiji** izboljšujejo s plitko obdelavo tal brez oranja. V tleh merijo zalogo hranil. S pametno škropilnico, sejalnico in trosilnikom mineralnih gnojil zmanjšujejo vpliv kmetovanja na okolje, saj porabijo manj semena, gnojil in škropiv.

PEKARNA HLEBČEK KONČUJE DIGITALIZACIJO PROIZVODNJE

V **pekarni Hlebček** so vpeljali sledenje v proizvodnji, tako da z računalniškim sistemom nadzirajo pot izdelka po proizvodnji. Za vsako kajzerico vedo, s katerega polja je prišla moka, od kod izvira sol, kvas. V novem delu pekarnice pa avtomatizirajo tehtanje in pripravo surovin za mešanje testa.

KMETIJA CIGÜT SLEDI DOLGOROČNEMU NACRTU TEHNOLOSKE PRENOVE

Pred 10 leti so na **kmetiji Cigüt** postopoma spremenili obdelavo tal in nehali orati ter naredili dolgoročni načrt o posodabljanju kmetovanja z novimi tehnologijami. Vpeljali so precizno poljedelstvo in računalniško vodenje kmetije, dokupujejo pametne traktorske priključke in preizkušajo drone.

SLEDAT FULLFARM JE ELEKTRONSKI DNEVNIK OPRAVIL NA KMETIJI

Za sprotno beleženje opravil na kmetiji in upravljanje evidenc so v podjetju Uscom razvili informacijsko rešitev **Sledat fullfarm**. Primerna je za vodenje poljedelstva, živinoreje, piščančereje, hmeljarstva, strojnih uslug in stikov s stranko, razvijajo še modul za sadjarstvo.

KO SE ŽIVALI PASEJO V HRIBIH, JIM LAHKO SLEDITE NA DLAJAVO

Uscom ponuja tudi rešitev, s katero lahko rejci prek spletne ali mobilne aplikacije vso pašno sezono od doma spremljajo gibanje živali, ki se poleti pasejo na planinah. Tako lahko ekološki rejci dokažejo, ali je paša trajala tako dolgo, kot določa ukrep o dobrobiti živali.

PREPREČEVANJE TEMPERATURNEGA ŠOKA PRI GOVEDU V HLEVU

Iz podjetja Uscom prihaja tudi rešitev **Sledat MVT THI**, s katero prek merjenja temperature v hlevu in relativne vlage v zraku preprečujemo temperaturni stres pri govedu v hlevu. Zaradi tega stresa lahko krave dajo za tretjino manj mleka, dobijo bolezni ali imajo težave pri rodnosti.

REŠITVI ZA PAMETNO VINOGRADNIŠTVO IN SADJARSTVO

Programski rešitvi **eVineyard** in **eOrchard**, ki ju ponuja radgonski Elmibit, pomagata optimizirati pridelavo grozdja in sadja. Z eOrchardom je pridelovalec pistacij v Spaniji prihranil pri namakanju in ponekod izboljšal rast rastlin, saj je spoznal mikrolastnosti svojih nasadov.

Bi delali za najbogatejše Slovence? Tako plačujejo svoje zaposlene

Čas branja: 7 min

0

10.12.2019 14:20

Pogledali smo, kolikšne so povprečne plače zaposlenih v podjetjih Slovencev, ki so se letos uvrstili na Managerjevo lestvico najbogatejših

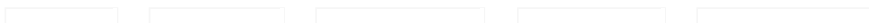

LANA DAKIĆ

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[plače >](#)[trg dela >](#)[delodajalci >](#)[Bitstamp >](#)[GH Holding >](#)[Celtra >](#)[Energija RM >](#)[TAB Tovarna... >](#)[Janez Pačnik >](#)[Baby Center >](#)

Bitstamp, GH Holding in Celtra so tri podjetja v (nekdanji) lasti najbogatejših Slovencev, kjer so povprečne plače zaposlenih med najvišjimi, in znašajo okoli pet tisočakov evrov bruto. Na seznamu so tudi nekateri letošnji dobitniki naziva ugledni delodajalci, a naj spomnimo – delati pri enem od najbogatejših Slovencev ne pomeni nujno tudi obogateti. Povprečne plače se namreč gibljejo od tisočaka navzgor.

Po razkritju letošnjih 100 najbogatejših Slovencev v reviji Manager smo pogledali, koliko njihova podjetja plačujejo zaposlene. Letos smo upoštevali tudi **podjetja, ki so v lasti mladih slovenskih milijonarjev**, kot tudi podjetja, ki so jih najbogatejši Slovenci nedavno prodali in so se na letošnjo lestvico uvrstili zaradi kupnine. Podatke za lani smo pridobili iz javno dostopnih baz in smo jih razvrstili v panoge.

Plače pri najbogatejših večinoma nad slovenskim povprečjem

Rekorder z lanskimi slabimi 15 tisočaki povprečne mesečne bruto plače je investicijsko podjetje **Energija RM**, katerega največja naložba je 41-odstotni lastniški delež v uspešnem proizvajalcu akumulatorskih baterij **TAB** iz Mežice. Petinski solastnik podjetja Energija RM je **Janez Pačnik**, 68. na lestvici najbogatejših Slovencev, podjetje pa je imelo lani samo še enega zaposlenega.

Najnižjo povprečno bruto plačo izmed analiziranih podjetij so prejeli zaposleni v otroški trgovini **Baby Center**, katere lastnika sta Marjan in **Marija Bevk**, 37. na letošnji Managerjevi lestvici najbogatejših Slovencev. Po podatkih **GVIN** je lani

podjetje izplačalo 1.096 evrov bruto povprečne plače, zaposlenih pa je bilo (glede na opravljeno število delovnih ur) 189 ljudi.

Povprečje vseh družb oziroma skupin v lasti najbogatejših Slovencev ostaja približno 2.200 evrov bruto na mesec, kar je sicer nad slovenskim povprečjem. Po podatkih statističnega urada je povprečna mesečna bruto plača lani znašala 1.682 evrov. Glede na leto prej so povprečne bruto plače pri opazovanih podjetjih najbogatejših Slovencev višje za približno sto evrov, a ob tem moramo poudariti, da je letos na lestvici nekaj podjetij, ki jih lani ni bilo, oziroma so z lestvice izpadla nekatera podjetja, saj se njihovi lastniki niso več uvrstili med sto najbogatejših.

Novinec na vrhu IT-podjetij

Med IT-podjetji se je letos na vrh zavihtela lanskega februarja ustanovljena podružnica spletne borze s kriptovalutami Bitstamp, ki sta jo dva izmed najbogatejših Slovencev **Damian Merlak** (8. mesto na lestvici) in **Nejc Kodrič** (11. mesto na lestvici) lani sicer uspešno prodala Južnim Korejcem. V povprečju so lani imeli 62 zaposlenih, povprečna bruto plača pa je bila malenkost več kot pet tisoč evrov, je razvidno iz podatkov baze GVIN. Bitstamp je z vrha izrinil Celtro, ki razvija sisteme za oglaševanje po mobilnih telefonih, in je bila na vrhu po plačah zadnji dve leti. Njen lastnik je družina Mikek, soustanovitelj družbe je **Mihael Mikek**, letos so na lestvici najbogatejših nazadovali in se uvrstili na 56. mesto. Po podatkih **Sursa** je bila povprečna bruto plača v IT-panogi lani 2.416 evrov.

V **gradbeništvu** najbolje plačani v GH Holdingu

Po panogah so pri podjetjih najbogatejših Slovencev poleg v finančni in IT-panogi visoke povprečne plače dobili tudi zaposleni v **gradbeništvu**, nepremičninah, inženiringu. Tudi letos je primat v tej kategoriji ohranila družba GH Holding, katere lastnik je 45. najbogatejši Slovenec **Blaž Miklavčič**. Povprečna bruto plača v tem njegovem podjetju je bila lani podobna tisti iz leta prej, približno 4.750 evrov bruto,

podjetje pa je imelo v povprečju 20 zaposlenih. Na drugem mestu je ostalo grosupeljsko podjetje **Adles** v lasti Bojana in **Dragice Adamič** (63. na lestvici najbogatejših), kjer je povprečna bruto plača lani bila dobrih štiri tisoč evrov.

Novinca med trgovci z zdravili in medicinskim materialom

Na področju farmacije in medicine sta na lestvici letos dva novinca: MD Medicina, v kateri ima delež tudi avtoprevoznik **Lado Kastelec**, 97. najbogatejši Slovenec, in trgovec s farmacevtskimi izdelki in medicinskimi potrebščinami Manet Sama in **Lilijane Primožič**, ki sta sicer na lestvici na 32. mestu in najbolj znana kot lastnika trgovinskega podjetja **Kompas Shop**. Na vrhu ostaja veletrgovec z zdravili **Medis** v lasti 16. najbogatejšega Slovenca **Toneta Strnada** – povprečna bruto plača zaposlenih je lani znašala približno 3.700 evrov, podjetje pa je lani imelo v povprečju 148 zaposlenih. Tone Strnad je sicer vodenje podjetja predal lani **Martini Perharič** in pod njenim vodstvom želijo biti vodilni med neodvisnimi družbami za trženje farmacevtike.

Najslabše povprečne plače tudi letos v živilstvu

Najnižje povprečne plače so tudi lani izplačala podjetja najbogatejših Slovencev v živilski industriji, ki ji tesno sledi panoga turizem, kamor smo letos umestili hotele in igralnice.

V elektroindustriji se je na vrh zavihtelo vodilni ponudnik pametne razsvetljave **Intra Lighting**, katerega lastnika sta novinca na lestvici najbogatejših, Marino in **Marjeta Furlan** (86. mesto). Povprečna plača v njunem podjetju je bila lani 2.611 evrov in se je glede na leto prej povečala za dobrih 16 odstotkov, je razvidno iz podatkov poslovne baze GVIN. Podjetje sicer zaposluje 111 ljudi.

V panogi proizvodnja in predelava plastike se je na prvo mesto letos uvrstilo podjetje **Sibo G.** v lasti 76. najbogatejšega Slovenca **Boštjana Šifrarja** – povprečna bruto plača v podjetju z 215 zaposlenimi je bila lani dobrih dva tisoč evrov.

Premešana lestvica v avtomobilski industriji

V avtomobilski panogi je letos na vrhu z 2.254 evri povprečne bruto plače podjetje **C.J.I.** v lasti družine Habič, ki so se uvrstili na 44. mesto najbogatejših Slovencev. Ukvarjajo se s prodajo avtomobilov, poleg C.J.I. je njihovo tudi podjetje **KMAG**. Pri enem najuglednejših delodajalcev, proizvajalcu izpušnih sistemov **Akrapoviču**, katerega lastnik je šesti najbogatejši Slovenec **Igor Akrapovič**, je bila lani povprečna mesečna plača blizu dva tisoč evrov, zaposlovali pa so več kot tisoč ljudi. Povratnica na lestvici je **Sonja Gole**, dolgoletna direktorica in solastnica **Adrie Mobila** z več kot tisoč zaposlenimi, v kateri je bila po podatkih GVIN povprečna bruto plača 2.158 evrov.

Med preostalo industrijo so med novinci denimo podjetje **RLS Janeza Novaka**, 87. najbogatejšega Slovenca, v katerem je približno 180 zaposlenih v povprečju lani prejelo na mesec 2.745 evrov bruto.

Kako smo izračunali povprečne plače

Povprečne bruto plače smo izračunali na podlagi podatka o strošku plač in povprečnem številu zaposlenih, ki sta objavljena v Bisnodovi bazi GVIN, nekaj podatkov pa smo črpali tudi iz baze AJPEŠ FI=PO oziroma iz letnih poročil družb. Podatke smo pred objavo še enkrat preverili 10. decembra 2019.

Podatki o številu zaposlenih, ki so podlaga za izračun povprečnih plač, se v letnih poročilih družb neredko razlikujejo od tistih, objavljenih v bazi AJPES. Kot pojasnjujejo na AJPES, v bazi prikazujejo povprečno število zaposlenih na podlagi izračuna: število delovnih ur v koledarskem (poslovnem) letu, za katere so zaposleni dobili plačo in nadomestilo plače, delijo s številom delovnih ur za koledarsko (poslovno) leto. V izračunu števila zaposlenih se upoštevajo le delovne ure, ki bremenijo delodajalca, ne pa tudi denimo porodniške odsotnosti ali bolniške odsotnosti, ki so daljše od 30 dni.

Razlike pri plačah lani glede na leto prej so lahko posledica sprememb pri številu zaposlenih ali drugih dejavnikov, torej ni nujno, da so se plače v podjetju za to razliko zvišale oziroma znižale. Na primer, če so v podjetju lani zmanjšali število zaposlenih z najnižjimi plačami, se povprečna plača lahko zviša, pri čemer ni nujno, da se tudi dejanske plače zaposlenih zvišajo.

Ekokmetija Vegerila in podjetje Termodron sta zmagovalca prvega natečaja Agrobiznis hi-tech

Čas branja: 2 min

0

10.12.2019 16:38 Dopolnjeno: 10.12.2019 19:12

Digitalizacija Vegerili omogoča dobro organiziranost in udejanjanje zelo kompleksnega sejalnega načrta, Termodron pa pridelovalcem z uporabo dronov in analizo podatkov išče prihranke pri kmetijski pridelavi

PETRA ŠUBIC

Priznanje za zmago med uporabniki novih tehnologij na natečaju Agrobiznis hi-tech 2019 je državni sekretar na kmetijskem ministrstvu Jože Podgoršek predal Tilnu Praprotniku, ustanovitelju majhne ekološke kmetije Vegerila.

Foto: Jure Makovec

Več iz teme:

[nove tehnologije >](#)[Tilen Praprotnik >](#)[Jeruzalem Ormož SAT >](#)[KGR >](#)[Jože Podgoršek >](#)[Sergej Krajnc >](#)

Da vidimo, kako se posodablja kmetijstvo, smo pri Agrobiznisu letos vpeljali natečaj Agrobiznis hi-tech, s katerim

predstavljamo uporabnike in ponudnike novih tehnologij. **Od avgusta smo jih predstavili 16**, med katerimi je komisija izbrala **štiri finaliste**. Zmagovalca med finalisti smo razglasili danes na 4. konferenci o novih tehnologijah v kmetijstvu. Med uporabniki novih tehnologij je zmagala digitalizirana ekološka kmetija Vegerila, ki uspešno posluje, med ponudniki pa mariborski startup Termodron, ki z uporabo dronov in analizo podatkov pridelovalcem optimizira in poceni pridelavo.

Vegerila širi ponudbo za svoje stalne kupce

"Pred štirimi leti smo ustanovili majhno kmetijo, zaradi majhnih začetnih stroškov pa izbrali pridelavo zelenjave in zelišč. Prodajamo lokalno, 70 odstotkov prek partnerskega kmetovanja, preostanek pa restavracijam. Živimo od trženja več kot 60 vrst pridelkov, ki jih pridelujemo na 0,43 hektarja. Iskanje kupcev je najtežje, zato želimo ohraniti kupce in jim ponuditi še več. Šli bomo v še večjo diverzifikacijo ponudbe, prihodnje leto bomo ponujali tudi kokošja jajca, naslednji korak bo morda predelava. Iščemo tržne niše, ki se naslanjajo na našo osnovno kmetijsko pridelavo," pravi **Tilen Praprotnik** z ekološke kmetije **Vegerila** iz Lesc na Gorenjskem.

Uporabo dronov širijo v sadjarstvo, vinogradništvo in gozdarstvo

Z brezpilotnimi letalniki ali droni so v **Termodronu** najprej pregledovali daljnovode, k preizkušanju, kako bi lahko koristili pri poljedelstvu, pa jih je napeljalo podjetje **Jeruzalem Ormož SAT**. Na njihovih njivah so z dronom, na katerega je pritrjena kamera z infrardečim (IR) spektrom, pred letom dni testno pregledali omejen nabor kultur. Z raziskovalci katedre za biosistemsko **inženirstvo** mariborske fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede so začeli raziskovati, po kakšnem postopku bi lahko uporabili drone pri pridelavi žit. "Tu so glavni izzivi povezani z uporabo fitofarmaceutskih sredstev in gnojil ter s pravočasnim odkrivanjem bolezni in škodljivcev. Razvili so rešitev za optimalno dognojevanje žit s pomočjo dronov in analizo podatkov. Rezultat je prihranek umetnega gnojila. Sodelujejo tudi s **Panvito** in podjetjem **ŽIPO Lenart**, od tehnološko naprednejših kmetij pa tudi s **kmetijo Meolic** in **kmetijo Cigüt**.

Foto: Jure Makovec

Državni sekretar na kmetijskem ministrstvu Jože Podgoršek je čestital Sergeju Krajncu iz Termodrona za zmago med ponudniki novih tehnologij na natečaju Agrobiznis hi-tech 2019.

Možnosti za uporabo dronov v kmetijstvu je še veliko.

"Prihodnje leto širimo uporabo dronov v sadjarstvo, vinogradništvo in gozdarstvo. Svoje rešitev na ključ bomo prilagodili tako, da bo uporabna tudi za srednje in manjše kmetije, dolgoročno pa jo želimo ponuditi tudi v tujini," pravi **Sergej Krajnc**, ustanovitelj Termodrona.

čestitamo zmagovalcema in preostalima finalistoma - **kmetiji Majerič**, ki promovira ohranitveno kmetovanje, in **biotehniški fakulteti**, ki razvila inovativne metodo za žlahtnjenja, s katero pridejo prej in z manj dela do nove hibridne sorte zelenjave. Čestitamo tudi vsem drugim kandidatom, ki smo jih uvrstili na prvi natečaj Agrobiznis hi-tech. Več objavimo jutri v reportaži s konference.

Več iz teme:

[nove tehnologije >](#)

[Tilen Praprotnik >](#)

[Jeruzalem Ormož SAT >](#)

[KGR >](#)

[Jože Podgoršek >](#)

[Sergej Krajnc >](#)

Začetek leta 2020 obeta skromnejše zaposlovanje slovenskih delodajalcev

[STA](#) Slovenija 10. 12. 2019, 11.33

Raziskava skupine Manpower razkriva skromnejše zaposlitvene namere slovenskih delodajalcev za prvo četrtletje 2020. Delež delodajalcev, ki napovedujejo rast zaposlovanja, je le še za sedem odstotnih točk večji od deleža delodajalcev, ki napovedujejo upad zaposlovanja. To je najšibkejša napoved v več kot treh letih.

O najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v gradbeni panogi. Foto: Leo Caharija

LJUBLJANA > "V primerjavi z enakim obdobjem lani je slovenska napoved zaposlovanja upadla za 13 odstotnih točk, a je še vedno pozitivna," je dejal direktor prodaje pri Manpower Slovenija **Gašper Kleč**. Izsledke raziskave je ocenil kot zmerno optimistične, pri tem pa ocenil, da podjetja v začetku naslednjega leta čakajo precejšnji izzivi.

"Napovedi nakazujejo na upočasnitev gospodarske rasti v Sloveniji, ta pa naj bi ostala na podobni ravni tudi v letu 2020. Delodajalci zato temu primerno prilagajajo svoje kadrovske politike, ne smemo pa zanemariti dejstva, da napoved zaposlovanja ostaja pozitivna," je podatke komentiral poslovni direktor za jugovzhodno Evropo v družbi Manpower group **Nuno Gameiro**.

Najmočnejše zaposlitvene namere v gradbeništvu

Rast zaposlovanja pričakujejo delodajalci v vseh desetih v raziskavo zajetih gospodarskih panogah v Sloveniji, vendar so se hkrati v vseh desetih panogah zaposlitvene možnosti v primerjavi s prejšnjim četrtletjem poslabšale. Napovedi zaposlovanja prav tako prihajajo iz vseh štirih v raziskavo zajetih regij v državi.

O najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v gradbeni panogi - delež delodajalcev, ki napovedujejo rast zaposlovanja, je za 17 odstotnih točk večji od deleža delodajalcev, ki napovedujejo upad zaposlovanja. Zanesljive so tudi napovedi zaposlovanja delodajalcev v panogi oskrbe z elektriko, vodo in plinom, pa tudi v panogi gostinstva in hotelirstva. Delodajalci v panogi transporta, logistike in komunikacije za obdobje prihodnjih treh mesecev poročajo o najšibkejši neto napovedi zaposlovanja v obdobju zadnjih šestih let, prav tako delodajalci v proizvodnih panogah. V panogi trgovine na debelo in drobno je zaposlitveni utrip najšibkejši v zadnjih štirih letih, napovedi so se poslabšale tudi v panogi finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin.

V primerjavi z enakim obdobjem lani so se zaposlitvene možnosti poslabšale v osmih od desetih v raziskavo vključenih gospodarskih panogah v državi. Najmočnejši upad je razviden iz napovedi delodajalcev v panogah proizvodnje ter finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin. Močno so upadle tudi napovedi zaposlovanja v panogi trgovine na debelo in drobno.

Najmočnejši zaposlitveni utrip na severovzhodu Slovenije

Med regijami tokrat prihaja najmočnejši zaposlitveni utrip s severovzhoda Slovenije. Nekaj priložnosti za zaposlitev bodo iskanci zaposlitve deležni tudi v jugozahodni in v osrednji regiji. Najšibkejša pa so napovedi delodajalcev v jugovzhodni regiji, čeprav so še vedno pozitivne.

Po velikosti imajo najmočnejše zaposlitvene namere delodajalci v skupini velikih podjetij.

Pri Manpowerju so o zaposlitvenih namerah povprašali več kot 58.000 delodajalcev iz 43 držav. Od tega so iz 42 držav dobili odgovor, da bodo v obdobju od januarja do marca 2020 zaposlovali. O najboljših napovedih zaposlovanja so poročali delodajalci v Grčiji, na Japonskem, v Tajvanu, ZDA in Romuniji, najmanj pa bodo v začetku prihodnjega leta zaposlovali v Panami, Argentini, Kostariki, Italiji in Španiji.

Janševi dragi bonbončki

Zakaj ponovno objavljamo odprto pismo uredništva Mladine Janezu Janši: 15 razlogov, zaradi katerih ne bi smel postati mandatar

Janez Janša, večni predsednik SDS
© Borut Krajnc

Predsednik SDS Janez Janša je ob robu nedavnega sprejema v počastitev [30. obletnice ustanovitve Demosa](#) ponovno napovedal predčasne volitve. Sedanja koalicija pod vodstvom Marjana Šarca lahko, je dejal Janša, vlado "še nekaj časa ohranja pri življenju, a veliko drugega kot škode ne morejo delati". "Dokler se je delilo bonbončke ter zadolževalo prihodnje generacije, je šlo. [Ta 'štrikec' se zmanjšuje in bodo velike težave,](#)" je dejal prvak SDS.

Ker se je [po nekaterih zadnjih javnomnenjskih anketah](#) SDS ponovno zavihtela na prvo mesto po priljubljenosti strank v državi in ker je tudi predsednik SMC, gospodarski minister Zdravko Počivalšek dejal, da so v stranki sicer izredno »stabilni člen,« a da se bodo v SMC o novi koaliciji v najslabšem primeru pogovarjali z vsemi, tudi s stranko SDS, danes ponovno objavljamo [Mladinino odprto pismo Janezu Janši](#), v katerem smo našli [15 razlogov](#), zaradi katerih Janša ne bi smel postati mandatar.

Omenjeno pismo smo v Mladini objavili [konec januarja 2012](#), kmalu za tem je Janša v drugo postal premier. Naše napovedi so se uresničile. Leta 2013 je druga Janševa koalicija zavladovala z ustvarjanjem izrednih razmer, s klicanjem trojke, sprejemom varčevalnega paketa imenovanega Zujf, političnim kadrovanjem. Kar je vse vodilo k predragi bančni sanaciji in privatizacij ...

Ne pozabimo.

Odprto pismo uredništva Mladine Janezu Janši: 15 razlogov, zaradi katerih ne bi smel postati mandatar

V času Vašega mandata je bilo izpeljanih več kot 200 menedžerskih prevzemov, tudi zato, ker ste leta 2004 zavrnili že pripravljeni zakon o prevzemih.

Spoštovani gospod Janša!

V prihodnjih dneh bo parlament odločal o Vašem mandatarstvu. V uredništvu Mladine menimo, da niste primerni za to funkcijo, saj postavljate interes svoje politične stranke in svoj lastni interes pred interes države.

Interes države, gospod Janša, ne more biti drugega kot javno delovanje, Vi pa se temu javnemu delovanju izmikate in za prevzem oblasti uporabljate nedemokratična sredstva. To ste pokazali že ob prvi priložnosti, ki ste jo dobili kot predsednik vlade, a tudi kasneje, ko ste vodili opozicijo.

Namesto odkrite, javne besede in soočenja s kritiko raje posegajte po polresnicah, manipulacijah, osebni diskreditaciji in propagandi. Namesto jasnih pojasnil iščete notranje in zunanje sovražnike in v politiki ustvarjate izredne razmere, da lažje dosežete osebne in strankarske cilje. Namesto argumentov dajete prednost politični lojalnosti in politični opredelitvi, ki ste jo v času svojega vladanja kot vrhovno merilo povzdignili v medijih, gospodarstvu, kulturi, uradništvu, šolstvu, zdravstvu itd.

Pri sprejemanju odločitev ne upoštevate strokovnih predlogov ali argumentov ljudi, katerih politična opredelitev ni najpomembnejša. Ker vse druge vzvode v družbi podrejte nadzoru politike, širite krog sovražnikov. Kdor ni z Vami, je proti Vam. Menimo, da to Vaše nezaupanje v javno delovanje in v interese skupnosti vodi v napačne odločitve za vse.

Nekaj od teh naštevamo.

Takšna politika, ki že sedaj v javnosti ne uživa podpore, je še posebej škodljiva za državo v času gospodarske krize, saj bi rušila solidarnost in skupnost, namesto sodelovanja pa bi povzročala nove blokade.

Zaradi tega smo prepričani, da niste primerni za voditelja vlade.

S spoštovanjem,

uredništvo Mladine

Janez Janša
© Boban Plavevski

1. Zadolžili ste Slovenijo

Zaradi napačne finančne politike ste dovolili, da se je neto zunanji dolg Slovenije v času Vaše vlade v zgolj štirih letih povečal za 10,1 milijarde evrov. Še leta 2004 nam je bila tujina dolžna več kot mi njej, v zgolj štirih letih pa smo porabili 10 milijard evrov več, kot smo jih ustvarili. In sicer zato, ker Vaša vlada ni upoštevala ukrepov na 360 straneh, ki jih je še pred uvedbo evra pripravilo finančno ministrstvo pod vodstvom Dušana Mramorja v sodelovanju z Banko Slovenije, ki jo je vodil Mitja Gaspari. Čeprav ste vedeli, da uvedba evra pomeni pocenitev kreditiranja, ste kreditiranje, namesto da bi ga omejevali, še spodbujali. Omogočili ste še večje zadolževanje Darsa, država se je namesto doma zadolžila v tujini, domačega varčevanja niste spodbujali, ste pa domače zadolževanje spodbujali z razprodajo državnega premoženja v več kot sto podjetjih. Politiko ste postavili pred državo: Vaš minister Andrej Bajuk se ni niti enkrat udeležil vsakomesečnega sestanka sveta Banke Slovenije.

S funkcijami v gospodarstvu, v nadzornih svetih in v upravah podjetij so bili nagrajeni Vaši politični somišljeniki in neizvoljeni kandidati za poslance SDS.

2. S političnim kadrovanjem ste uničili del javnega gospodarstva

S funkcijami v gospodarstvu, v nadzornih svetih in v upravah podjetij so bili nagrajeni Vaši politični somišljeniki in neizvoljeni kandidati za poslance SDS. Z njimi ste zamenjali direktorje, ki so kljub dobrim poslovnim rezultatom odstopali iz osebnih razlogov. Intereuropa, kamor ste postavili svojega strankarskega kolega, bivšega prodajalca orožja Andreja Lovšina, je imela zaradi zgrešenih investicij v Rusiji leta 2009 in 2010 več kot sto milijonov evrov izgube. Luka Koper, ki jo je prevzel Vaš strankarski kolega Robert Časar, sedaj obtožen zlorabe položaja, je zaradi zgrešenih investicij v dveh letih imela več kot 60 milijonov evrov izgube, na začetku pa je imela več kot 240 milijonov evrov privarčevanega denarja. HIT, kamor ste postavili Jano Grbec, članico strokovnega sveta stranke, se po letu 2007 utaplja v izgubah, skupaj te znašajo že več kot 50 milijonov evrov ... Casino Ljubljana, ki ga je Grbčeva vodila za tem, je že v stečajju.

3. Nepremišljeno ste razprodali državno premoženje

Velike razprodaje državne srebrnine, v več kot sto paradržavnih podjetjih, ste se lotili brez sektorskih strategij v trenutku, ko za kaj takšnega ni bilo ekonomske potrebe. Slovensko industrijo jekla ste prodali za 105 milijonov evrov, čeprav je država vanjo vložila skupaj 736 milijonov evrov, Splošno plovbo ste prodali nemškemu ladjarju za ceno ladje ali dveh, za 55 milijonov evrov, samo v zadnjih treh letih pa je imela Splošna plovba več kot sto milijonov dobička. Ob poskusu privatizacije Petrola in prevzemni vojni z Istrabenzom, ki je temu sledila, ste Petrol osiromašili za nekaj deset milijonov evrov, Telekom ste želeli prodati manjšemu, islandskemu telekomunikacijskemu podjetju. V vseh drugih primerih, pri prodaji državnih deležev v Merkurju, Istrabenzu, Primorju, ste spodbudili tajkunizacijo in izčrpavanje. Vrhunec teh Vaših napačnih odločitev pa je še danes očiten v največjem od slovenskih podjetij, v Mercatorju, ki ste ga prodali v svoji pisarni 12. avgusta 2005 in ki mu zaradi tega sedaj grozi tuje izčrpavanje.

4. Niste izpeljali strukturnih reform

Kljub obljubam niste izpeljali ne pokojninske, ne zdravstvene, ne reforme dela. Zapravili ste odlično priložnost v času visoke gospodarske rasti. Ne samo domači, tudi tuji strokovnjaki in celo tuje mednarodne institucije so Vas že od leta 2004 opozarjali na nujnost pokojninske reforme. Evropska komisija še pred uvedbo evra, Mednarodni denarni sklad in drugi potem še večkrat po prevzemu evra. Pokojninsko reformo ste sicer pripravljali za zaprtimi vrati, a ste jo potem zamrznili, saj, kot je priznal Vaš bivši reformator Jože P. Damijan, naj bi z njo preprosto »preveč razburkali javnost«.

5. Omogočili ste tajkunizacijo

V času Vašega mandata je bilo izpeljanih več kot 200 menedžerskih prevzemov, za katere ste odgovorni tudi Vi. Na ministrstvu za gospodarstvo so prenovljeni zakon o prevzemih, ki je sporne menedžerske prevzeme »za en evro« prepovedoval, pripravili že leta 2004, a zakona Vaša vlada ni sprejela. Čeprav so deževala opozorila o spornih prevzemih, čeprav so Vam pisma pisali ekonomisti, čeprav je javnost vedela, kdo je dejanski lastnik Pivovarne Laško ali Istrabenza, čeprav je Vaš generalni sekretar vlade iz SDS Božo Predalič tudi sam sedel v nadzornem svetu Istrabenza v času menedžerskega prevzema, ste molčali. Zakonodaje nato niste popravili zaradi izčrpavanja podjetij, ampak šele 28. novembra 2007 ali tri leta prepozno in

deset dni po znani izredni seji v parlamentu, ko ste se javno razšli z Boškom Šrotom zaradi kritičnih člankov, objavljenih v »njegovem« Delu.

6. Odpravljali ste socialno državo

Kljub rekordno visoki gospodarski rasti se je število revnih in izključenih na koncu Vašega vladanja celo povečalo z 12,1 odstotka leta 2004 na 12,3 odstotka leta 2008. Razgrajevali ste solidarnost in odpravljali socialno državo, čeprav za to ni bilo potrebe. Z enotno davčno stopnjo pri dohodnini ste želeli z enakim bremenom obtežiti oboje, revne in bogate. Tiste z višjimi prihodki ste razbremenili z dohodninsko reformo, uvedli ste toliko olajšav, znižanje davkov in ukrepov za minimalno državo, da kljub rekordno visoki gospodarski rasti država ni zmanjšala dolga, ampak ga je celo povečala, le da ste to delno prikriji, ko ste dolg statistično prenesli z države na Dars. Nazadnje sta imela od visoke gospodarske rasti nenormalen dobiček predvsem **gradbeništvo** in finančna industrija. Leta 2007 je bila gospodarska rast rekordna, a Rdeči križ je moral pomagati 10 odstotkom več socialno ogroženih kot leto prej.

7. O krizi ste se sprenevedali

Čeprav danes v imenu krize ustvarjate izredne razmere, ste si do konca svojega mandata pred njo zatiskali oči. Še septembra 2008 ste nam o opozorilih ekonomistov dejali, da je »bil in bo neposredni vpliv svetovne finančne krize na nas bistveno manjši, kot so nekateri napovedovali,« in da ni »nobenih resnih znakov, ki bi dajali osnovo za govorjenje o recesiji«. To ste ponavljali kljub opozorilom vladnega urada za makroekonomske analize. Kljub vsem opozorilom je Vaša družinska prijateljica in strankarska kolegica, tedaj zdravstvena ministrica Zofija Mazej Kukovič, osebno odhitela na še zadnja pogajanja s sindikati javnega sektorja in skupaj z Gregorjem Virantom z darežljivo predvolilno reformo javnih plač obremenila javne finance za leta vnaprej. Prve ukrepe vlade Boruta Pahorja ste novembra 2008 pospremili celo z besedami, da »če še nimate angine, ne jemljite antibiotikov«.

8. Podredili ste si medije

Spolitizirali ste RTV Slovenija, kjer ste s spremembo zakona o RTV dosegli prevladujoč vpliv parlamenta na kadrovanje. Spolitizirali ste državno Slovensko tiskovno agencijo (STA), kjer se je kadrovska rošada začela, potem ko ste za direktorico postavili Alenko Paulin, prej svojo svetovalko in odgovorno za stike z javnostjo v Vaši stranki. Kadrovska rošada od direktorjev pa do novinarjev pri Delu se je začela, ko je predsednik nadzornega sveta Dela postal Boris Zupančič, član SDS in član strateškega sveta SDS. Državna podjetja so prenehala oglaševati v do Vas kritičnih Mladini in Dnevniku, namesto tega se je denar stekel v Vaše brezplačnike. 571 novinarjev, ki so proti Vam protestirali s peticijo, ste obtožili političnega navijaštva in »intelektualne črne gradnje«.

Lotili ste se brskanja po arhivih, da bi diskreditirali Danila Türka, izpeljali ste iskalno akcijo po arhivih Sove, da bi diskreditirali Janeza Drnovška.

9. Privatizirali in spolitizirali ste šolski sistem

Ključne spremembe šolske zakonodaje ste sprejemali v nesoglasju s stroko ali z ignoranco. Svet za splošno izobraževanje, najvišji strokovni organ v šolstvu, ste ob pomoči »nekega« Društva matematikov, fizikov in astronomov iz Kopra kadrovske spremenili tako, da je postal podaljšek vlade. Z reformo šolske zakonodaje je Vaša koalicija raziskovalne inštitute podredila vladi, s kadrovanjem v svetu za visoko šolstvo ste ustanovili več zasebnih fakultet, ki jih sedaj izdatno financiramo iz proračuna. Najbolj se je pri tem okoristil ustanovitelj Vašega Zbora za republiko Peter Jambrek, ki ste mu omogočili ustanovitev zasebne univerze. Ustanovili ste tudi študijski center za narodno spravo kot podaljšek svoje stranke in uredili, da ga velikodušno financira državni proračun: tako brezpogojno, brez referenc in v takšnih zneskih kot nobeno drugo raziskovalno institucijo.

10. Spolitzirali ste upravo in izpeljali kadrovske čistke

Vaša vlada je zamenjala tako rekoč vse šefe direktoriatov na ministrstvih, sporazumno so odšli skoraj vsi generalni sekretarji ministrstev, direktorji uradov in agencij, odšel je tudi generalni direktor policije, ko se je začel pritoževati, da se je začela Vaša vlada vmešavati v njegovo delo. Z zakonsko spremembo ste spolitzirali uradništvo in razširili možnost političnih zamenjav, saj so morali biti pod Vašo vlado uradniki, če citiramo Vašega tedanjega ministra Viranta, »osebno kompatibilni« s politično imenovanimi funkcionarji. Takoj ko ste izgubili na volitvah leta 2008, pa je Vaša vlada zaposlila več kot sto zaslužnih novih uradnikov z argumentom »kadrovske podhranjenosti« v državni upravi.

11. Pripomogli ste k militarizaciji in kriminalizaciji družbe

Izdatke za obrambo ste povečali z 1,3 odstotka BDP na 1,5 odstotka BDP, spremenili ste slovensko politiko do Iraka in tja poslali vojake, ker ste bili pripravljeni »karkoli storiti« za ZDA, kot so razkrile depeše, ki jih je objavil WikiLeaks. Z nakupom patrij ste sklenili najspomejši in najdražji – 278-milijonski – orožarski posel v zgodovini države in za povrhu ste v središču Ljubljane želeli pripraviti vojaško parado. V tem duhu ste spet uvedli dosmrtno zaporno kazen in poostriili kazensko politiko.

12. Spodkopavate sodno vejo oblasti

S svojimi izjavami spodkopavate in rušite avtoriteto sodni veji oblasti, kličete ljudi na ulice in politično moč uporabljate za boj proti sodišču v svojem lastnem primeru, kjer ste pravno močno obtoženi korupcije. Med svojim mandatom ste na vrh tožilstva postavili svojo strankarsko kolegico Barbaro Brezigar, ki je v preteklosti na sporen način že ustavila nekaj kazenskih postopkov, kjer bi bili lahko eden od obtoženih, od preprodaje orožja ob osamosvojitvi do zlorabe pooblastil v primeru Depala vas. Brezigarjeva Vas tudi sedaj ni pustila na cedilu: delovala je Vam v prid, ko je z oviranjem preiskave v zadevi Patria toliko časa zavlačevala in Vas branila, da so Slovenijo ošvrknili celo v OECD. Nazadnje pa tudi ni podpisala sporazuma o sodelovanju s Finsko in z Avstrijo v preiskavi.

13. Poglobljate spore s Hrvaško

Za dosego svojih strankarskih ciljev ste želeli blokirati vstop Hrvaške v Nato, nasprotovali ste vstopu Hrvaške v EU, za kar ste izkoriščali mejni spor. Šli ste tako daleč, da ste proti sosedom

uporabljali vojaško retoriko, »mejo s Hrvaško je treba varovati z realno silo« ste dejali, potem ko ste na mejo v Hotizo poslali policijske specialne enote. Tik pred volitvami leta 2004 ste se s tedanjim hrvaškim predsednikom pogovarjali o mejnih incidentih. Kot so razkrili mediji, ste mu dejali, »da SDS predvolilne ankete dobro kažejo in da incidenti niso potrebni«.

14. Kupovali ste politično podporo RKC

Z neustavnim zakonom o verski svobodi (t. i. Šturmov zakon) in drugimi zakonskimi spremembami ste občutno povečali pravice in dohodke, ki jih RKC dobiva od države. Omogočili ste javno zaposlovanje duhovnikov v bolnišnicah, policiji in vojski, Vaši ministri so prek javnih razpisov denar načrtno usmerjali k cerkvenim institucijam; celo denar za promocijo znanosti ste namenjali RKC. Vaša vlada je privolila v ogromne, milijonske odškodnine, ki jih je država izplačala cerkvi, denimo 8,3 milijona evrov za objekt na Vrbanski cesti v Mariboru, čisto na koncu pa ste cerkvi še podarili nepremičnine na Blejskem otoku in ji otok prepustili v 45-letno brezplačno uporabo. V zameno Vas je cerkev podpirala pri volitvah, na referendumih in tudi pri najbolj nesocialnih ukrepih, kot je uvedba enotne davčne stopnje. Tedaj je cerkvena komisija za pravičnost in mir sporočila, da morajo ljudje prevzeti več »odgovornosti za svoj gmotni položaj in za svojo srečo«.

15. Širite sovraštvo, etnično nestrpnost in osebno diskreditacijo

Lotili ste se brskanja po arhivih, da bi predsednika države Danila Türka obtožili mednarodnega terorizma, pri čemer ste namerno ponaredili arhivsko dokumentacijo. Za namen diskreditacije bivšega predsednika države Janeza Drnovška je Vaša vlada začela iskalno akcijo po dokumentaciji Slovenske obveščevalne službe (Sova), ki ste jo v ta namen izpostavili. V javnosti širite sovražno, agresivno in nasilno retoriko. Vaši kritiki so vedno znova diskreditirani kot »komunistična kontinuiteta«, »tranzicijska levica«, »dediči Zločina«, ki so »poškropljeni s krvjo«. Že od osamosvojitve ločujete državljanke Slovenije na »nove« in »stare«, na »državljanke srbskega rodu« in Slovence. Med ene in druge vnašate razdor. Tako kot ste ljudi, oropane socialnih pravic (izbrisane), izenačevali z okupatorjem, tako kot ste nedavno pod psevdonimom Tomaža Majerja omalovažujoče in rasistično pisali o volivcih Zorana Jankovića in s tem spodkopavali legitimnost demokratičnih volitev. Posledice tega Vašega javnega spodbujanja nezadovoljstva smo videli tudi v pogromu enega od Vaših volilnih okrajev proti romski družini Strojan.

Delite članek

Leta 2020 se pričakuje skromnejše zaposlovanje slovenskih delodajalcev

Najslabša napoved v zadnjih treh letih

G. K. | 10. december 2019 ob 11:11
Ljubljana - MMC RTV SLO, STA

Delodajalci za leto 2020 napovedujejo manj zaposlovanja. Foto: BoBo

Raziskava skupine Manpower kaže, da bodo zaposlitvene namere slovenskih delodajalcev v prvem četrtletju leta 2020 skromnejše. Delež delodajalcev, ki napovedujejo rast zaposlovanja, je le še za sedem odstotkov višji.

"V primerjavi z enakim obdobjem lani je slovenska napoved zaposlovanja padla za 13 odstotnih točk, a je še vedno pozitivna," je dejal direktor prodaje pri Manpower Slovenija **Gašper Kleč**. Izsledke raziskave je ocenil kot zmerno optimistične, pri tem pa ocenil, da podjetja na začetku naslednjega leta čakajo precejšnji izzivi.

"Napovedi nakazujejo upočasnitev gospodarske rasti v Sloveniji, ta pa naj bi ostala na podobni ravni tudi v letu 2020. Delodajalci zato temu primerno prilagajajo svoje kadrovske politike, ne smemo pa zanemariti dejstva, da napoved zaposlovanja ostaja pozitivna," pa je podatke komentiral poslovni direktor za jugovzhodno Evropo v družbi Manpower group **Nuno Gameiro**.

Se delodajalci zavedajo, da "je delavec največje bogastvo"?

Rast zaposlovanja pričakujejo delodajalci v vseh 10 v raziskavo zajetih gospodarskih panogah v Sloveniji, vendar so se hkrati v vseh 10 panogah zaposlitvene možnosti v primerjavi s prejšnjim četrtletjem poslabšale. Napovedi zaposlovanja prav tako prihajajo iz vseh štirih v raziskavo zajetih regij v državi.

Največ zaposlovanja v gradbeništvu

O najmočnejših zaposlitvenih namerah poročajo delodajalci v gradbeni panogi – delež delodajalcev, ki napovedujejo rast zaposlovanja, je za 17 odstotnih točk večji od deleža delodajalcev, ki napovedujejo upad zaposlovanja. Zanesljive so tudi napovedi zaposlovanja delodajalcev v panogi oskrbe z elektriko, vodo in plinom, pa tudi v panogi gostinstva in hotelirstva.

Največ dodatnega zaposlovanja se pričakuje v [gradbeništvu](#). Foto: BoBo

Delodajalci v panogi transporta, logistike in komunikacije za obdobje prihodnjih treh mesecev poročajo o najšibkejši neto napovedi zaposlovanja v obdobju zadnjih šestih let, prav tako delodajalci v proizvodnih panogah. V panogi trgovine na debelo in drobno je zaposlitveni utrip najšibkejši v zadnjih štirih letih, napovedi so se poslabšale tudi v panogi finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin.

V primerjavi z enakim obdobjem lani so se zaposlitvene možnosti poslabšale v osmih od 10 v raziskavo vključenih gospodarskih panogah v državi. Najmočnejši upad je razviden iz napovedi delodajalcev v panogah proizvodnje ter finančnih in poslovnih storitev, zavarovalništva in nepremičnin. Močno so upadle tudi napovedi zaposlovanja v panogi trgovine na debelo in drobno.

Najbolj bo zaposloval SV Slovenije

Med regijami tokrat prihaja najmočnejši zaposlitveni utrip s severovzhoda Slovenije. Nekaj priložnosti za zaposlitev bodo iskanci zaposlitve deležni tudi v jugozahodni in v osrednji regiji. Najšibkejše pa so napovedi delodajalcev v jugovzhodni regiji, čeprav so še vedno pozitivne. Po velikosti imajo najmočnejše zaposlitvene namere delodajalci v skupini velikih podjetij.

Pri Manpowerju so o zaposlitvenih namerah povprašali več kot 58.000 delodajalcev iz 43 držav. Od tega so iz 42 držav dobili odgovor, da bodo v obdobju od januarja do marca 2020 zaposlovali. O najboljših napovedih zaposlovanja so poročali delodajalci v Grčiji, na Japonskem, v Tajvanu, ZDA in Romuniji, najmanj pa bodo na začetku prihodnjega leta zaposlovali v Panami, Argentini, Kostariki, Italiji in Španiji.

[zaposlovanje](#) [napoved](#) [2020](#)

DAMIJAN blog

O ekonomiji in ostalem

Pomen izvoza gradbenih, inženirskih in transportnih storitev ter problematika napotениh delavcev v tujino

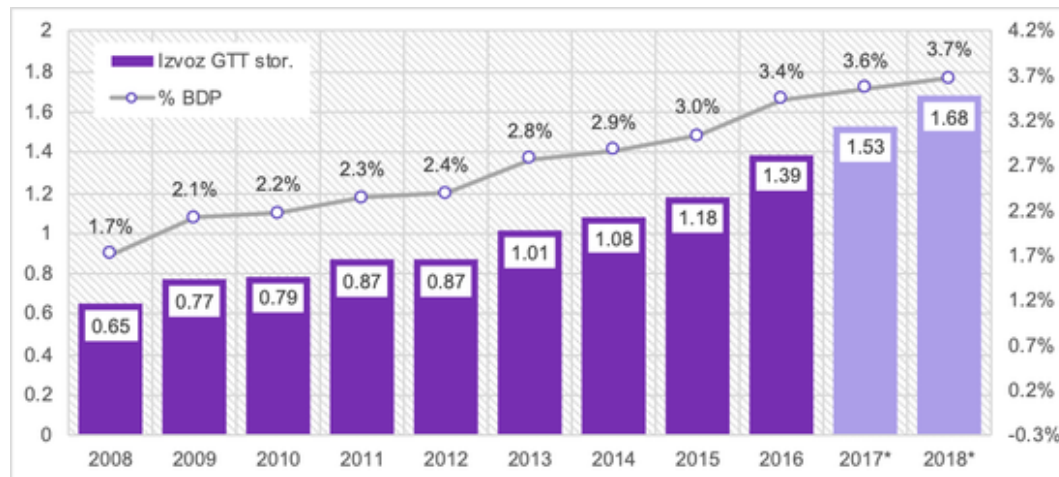
DECEMBER 10, 2019 *By jpd in GOSPODARSTVO KOMENTIRAJ*

Evropska unija je v svojem bistvu unija štirih svobod: svobode pretoka blaga, svoboda pretoka storitev, svoboda pretoka kapitala in svoboda pretoka ljudi. Skozi evolucijo evropske integracije so se svobodi pretoka blaga postopno pridružile tudi ostale 3 svobode. Pri čemer pa je, resnici na ljubo, na področju svobode pretoka storitev in ljudi (delovne sile) ostalo še precej ovir. Večina starejših članic EU je ohranila določene odkrite ali prikrite mehanizme zaščite pred izvajanjem določenih storitev na lastnem teritoriju s strani podjetij iz članic z nižjimi stroški dela.

Večina starejših članic EU se brani pred tem, da poljska, slovaška, češka ali slovenska podjetja na njihovem teritoriju izvajajo določene storitve, denimo na področju **gradbeništva**, transporta in tehničnih storitev. Zaščita domačih subjektov poteka na dveh ravneh: (1) na ravni zaščite izvajalcev del (z zahtevo priglasitve dejavnosti in dokazovanja usposobljenosti), in (2) na ravni nadzora nad napotitvijo tujih delavcev na delo. Znotraj EU je področje svobode čezmejnega opravljanja storitev in področje napotениh delavcev urejeno s številnimi Direktivami in Uredbami. Glede pravic napotениh zaposlenih v tujino sta ključni Uredba (EU) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti ter Uredba (EU) št. 987/2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe št. 883/2004.

Ne glede na izdatno regulacijo čezmejnega izvajanja storitev v posameznih članicah, pa trgovina s storitvami med članicami EU vztrajno narašča. Slovenska podjetja so pri tem izjemno aktivna in uspešna. Pri tem rast izvoza gradbenih, inženirskih in transportnih storitev (v nadaljevanju GTT storitve) sledi trendom robustne rasti slovenskega izvoza storitev. S slabih 1.7 mlr EUR v letu 2018 izvoz GTT storitev predstavlja dobro petino (20.4%) celotnega izvoza storitev in skoraj 4.1% skupnega izvoza Slovenije. Gre torej za razmeroma pomemben segment v slovenskem izvozu in enega od ključnih delov izvoza storitev.

Slika 1: Skupni izvoz nabora GTT storitev iz Slovenije (v mlr EUR) in delež v BDP (%) v obdobju 2008 – 2018

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Z vidika geografske strukture je slovenski izvoz GTT storitev koncentriran primarno na tradicionalne slovenske izvozne trge (Nemčija, Avstrija, Italija), ki skupaj predstavljajo skoraj polovico vrednosti izvoženih GTT storitev. Države Evropske Unije predstavljajo več kot 80% v izvozu, na ostale države odpade manj kot 20% izvoza GTT storitev.

Pomen podjetij v dejavnostih **gradbeništva**, **transporta** in **tehničnih storitev** za Slovenijo

Ena četrtnina vseh slovenskih podjetij (24.1%) deluje v dejavnostih **gradbeništva**, **transporta** in **tehničnih storitev**. Med temi jih tri četrtnine (18% vseh slovenskih podjetij) posluje samo na domačem trgu, zgolj 6.1% pa je podjetij, ki pripadajo panogam gradbenih, tehničnih in transportnih storitev in so hkrati izvozniki. Skupni prihodki od prodaje podjetij v teh storitvenih panogah (tako izvoznikov kot neizvoznikov) predstavljajo eno osmino agregatne prodaje slovenskih podjetij in dobro petino zaposlenosti. Navkljub manjšemu številu so izvozna podjetja znatno pomembnejša v vseh ekonomskih kazalcih. Čeprav izvozna storitvena podjetja v izbranih panogah **gradbeništva**, **transporta** in **tehničnih storitev** predstavljajo le 6.1% vseh podjetij v Sloveniji, pa ustvarijo skoraj 9.1% skupne prodaje, 13.7% skupne zaposlenosti, 13.1% skupne dodane vrednosti in skoraj 8.8% skupnega izvoza. Izvozna storitvena podjetja so tudi bolj uspešna, kar se odraža tudi v plačanem davku od dobička, kjer izvozniki plačajo trikrat več davka kot neizvozniki, čeprav je izvoznikov približno trikrat manj kot neizvoznikov.

Pri izvoznikih GTT storitev gre torej za številčno razmeroma majhno skupino podjetij, ki pa ima nadproporcionalno velik vpliv na slovensko gospodarstvo.

Pomen izvoznikov GTT storitev za severovzhodno Slovenijo

Največji del izvoza GTT storitev prihaja iz osrednjeslovenske regije (27.1% celotnega izvoza GTT storitev). Sledi Podravska regija z dobrimi 20% celotnega izvoza, ki pa je hkrati tudi regija, ki v zadnjem obdobju doživlja eno najhitrejših stopenj rasti izvoza GTT storitev med slovenskimi statističnimi regijami. Med leti 2008 in 2018 je med pomembnejšimi regijami prav Podravska regija doživljala najbolj robustno kontinuirano rast izvoza GTT storitev, kar je izvoz regije v teh devetih letih več kot podvojilo. Vse tri statistične regije, ki sestavljajo severovzhodno Slovenijo, torej Koroška, Podravska in Pomurska regija pa skupaj predstavljajo približno 22.6% celotnega izvoza izbranih GTT storitev iz Slovenije. Koroška in Pomurska regija predstavljata z 0.6% in 1.9% v tej celoti skoraj zanemarljiva deleža.

Podravska regija izraža tudi izrazito specializacijo v panogah gradbenih, tehničnih in transportnih storitev. Podravska regija ima med vsemi statističnimi regijami v Sloveniji drugo najvišje razmerje med regionalnim deležem izvoženih GTT storitev in regionalnim deležem v BDP, medtem ko ostali dve regiji iz severovzhodne Slovenije izvažata manj storitev kot bi pričakovali glede na njuno siceršnja ekonomska aktivnost.

Delež izvoznikov GTT storitev v skupnem številu podjetij SV Slovenije znaša sicer zgolj 7%, pri čemer so najbolj zastopana podjetja iz gradbenega in transportnega sektorja. Po kriterijih uspešnosti pa je delež izvoznikov GTT storitev v regiji bistveno višji. Tako delež izvoznikov GTT storitev v prodaji vseh podjetij v SV Sloveniji znaša 9.9%, v zaposlenosti slabih 12.4%, v dodani vrednosti 11.7% in v izvozu 10.2%. Pri izvoznikih GTT storitev gre torej za nadpovprečno uspešna podjetja v SV Sloveniji.

Izvozniki GTT storitev SV Slovenije imajo neposredni učinek tudi skozi nagrajevanje svojih zaposlenih. Plačujejo namreč višje plače od povprečja podjetij v SV Sloveniji in tudi višje od slovenskega povprečja. Pri potencialnih spremembah izvoznega poslovanja ponudnikov GTT storitev torej ne gre le za možnost izgube trga, davčnih prihodkov in prihodkov socialne blagajne, temveč za izgubo dobro plačanih delovnih mest. To seveda pomeni, da bi potencialno zmanjšanje ali celo ustavitev izvoza GTT storitev lahko močno prizadela ne samo podjetja, ki storitve izvažajo, temveč imela negativne posledice na celotno regijo. Poglavitna bojazen pa izhaja tudi iz potencialno dolgega roka, ki bi bil potreben, da bi se izgubljeni delovni mesta primerno nadomestila.

Relativni pomen izvoza GTT storitev za severovzhodno Slovenijo se kaže tudi v tem, da ima za Osrednjeslovensko regijo najvišji znesek izvoza GTT storitev na delovno aktivno osebo Podravska regija z dobrimi 2,400 evri na osebo, kar ponazarja njeno veliko odvisnost od izvoza predvsem gradbenih in tehničnih storitev. Ostali dve regiji v severovzhodni Sloveniji, Pomurska in Koroška, sicer dosejata podpovprečne rezultate s slabih 700 in 470 evrov na osebo. Navkljub vsemu znaša povprečje za tri statistične regije SV Slovenije s 1,831 evri občutno več od slovenskega povprečja, ki je slabih 1,700 evrov v letu 2016.

Izvoz GTT storitev je še posebej pomemben za majhna podjetja. Izvozniki GTT storitev v segmentu majhnih podjetij (do 50 zaposlenih) predstavljajo sicer razmeroma majhen delež celotne populacije podjetij z zgolj 6.6% vseh majhnih podjetij, vendar pa so ta relativno bolj aktivna. Če je med vsemi podjetji delež prodaje izvoznikov storitev v SV Sloveniji 9.1%, znaša v primeru majhnih podjetij ta delež 12.2%. Še nekoliko bolj izrazit je prispevek majhnih izvoznikov GTT storitev pri agregatni zaposlenosti, dodani vrednosti in izvozu podjetij z največ 50 zaposlenimi, saj znaša med 15.4% (dodana vrednost) in 18.3% (izvoz). Izvozniki GTT storitev so torej zelo pomemben segment gospodarske aktivnosti majhnih podjetij v SV Sloveniji.

Ureditev in dinamika napotitev zaposlenih v tujino

V slovenski zakonodaji dodaten element v dinamiki izvoza storitev iz Slovenije predstavljajo tudi nedavne zakonodajne spremembe, ki vnašajo dodatno dinamiko v sam proces. Zakon o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS, Uradni list RS, št 10/17), ki uvaja evropsko uredbo 883/2004, je stopil v veljavo 1. januarja 2018 in prinesel precejšnje spremembe v postopke reguliranja čezmejnih napotitev v Sloveniji.

V zvezi z ZČmIS prihaja do določenih nejasnosti in nekonsistentnosti, ki so v sistem napotitve delavcev na delo v tujino vnesla zmedo. ZČmIS je predpisal nove pogoje in postopke za pridobitev potrdila A1 za začasno napotene delavce po 12. členu Uredbe 883/2004, področje pridobivanja potrdila A1 za delavce, ki običajno opravljajo delo v dveh ali več državah članicah, po 13. členu Uredbe 883/2004, pa pustil povsem neregulirano. Iz tega razloga prihaja do razlik v postopku in pogojih za pridobitev A1 potrdila. Že tako kompleksno stanje je poslabšalo še dejstvo, da dokumentacija, pravila in navodila za izvajanje postopkov za pridobivanje potrdila A1 niso poenotena ter usklajena glede na spremenjene zakonske pogoje.

Obe skupini delavcev sta različno tretirani tudi z vidika pokojninskih in invalidskih zavarovanj. Napoteni delavci po 12. členu so zavarovani po zavarovalni podlagi 002, ki velja za delavce, poslani na delo v tujino, medtem ko so napoteni delavci po 13. členu Uredbe 883/2004 zavarovani na zavarovalni podlagi 001, ki velja za delavce v delovnem razmerju v RS. Prav tako se pojavljajo težave pri tolmačenju pojma "*neprekinjenost napotitve*", ki je bistveni kriterij za izvzemanje določenih dohodkov iz delovnega razmerja iz davčne osnove.

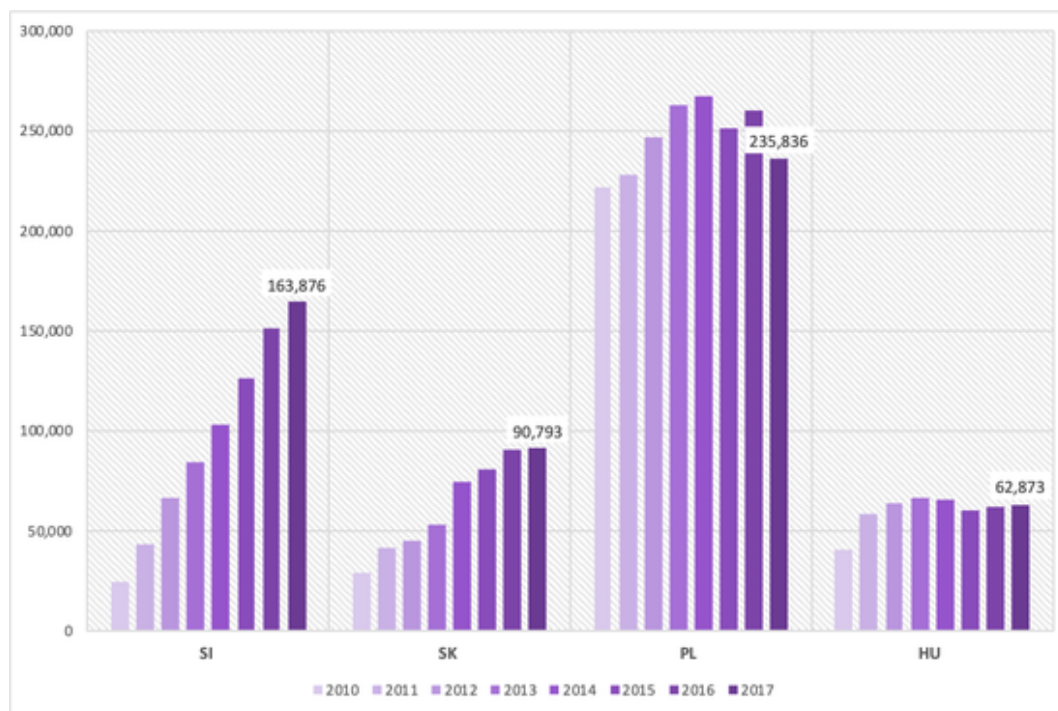
Zelo hitra rast števila napotenih delavcev je bila zabeležena v obdobju gospodarske krize med letoma 2009 in 2012, ko se je število povečalo iz 3,200 na 8,000. Sledila je stabilizacija do konca leta 2017 na ravni med 8,000 in 9,000 napotenih delavcev (po stanju na zadnji dan meseca). Zadnji prelom je prinesla uvedba ZČmIS 1.1.2018, ko je med decembrom 2017 in decembrom 2018 število napotenih delavcev poraslo za skoraj 50% (iz 8,000 na 12,000). V tem obdobju se je število napotenih delavcev trajno ustalilo na ravni med 11,500 in 12,000 delavci mesečno.

Številke Statističnega urada RS bazirajo na podatkih iz baze Delovno Aktivno Prebivalstvo (DAK), ki se posodablja iz Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP). Ti podatki se bistveno razlikujejo od podatkov, zbranih na podlagi izdanih A1 obrazcev (Zavod za zdravstveno

zavarovanje Slovenije). Po slednjih je bilo leta 2016 izdanih kar 146,547 potrdil A1, ki so bila izdana 46,788 delavcem.

Kot kaže spodnja slika, je Poljska najmočnejša izvoznica delovne sile znotraj EU, Slovenija pa najhitreje rastoča.

Slika 2: Število začasnih napotitev, po državah EU NMS (po čl. 12; 2017)

Vir: Evropska komisija

Eden od razlogov za rast izvoza storitev oziroma napotitev delavcev je tudi v tem, da podjetja s sedežem v Sloveniji posredujejo pri napotitvi delavcev iz drugih držav. Pojav, ki je razmeroma pogost predvsem v primeru gradbenih storitev, občutno prispeva k agregatni dinamiki števila napotenih delavcev. Velika večina napotenih delavcev v letu 2017 (71.4%) je bila tujih državljanov, predvsem iz držav nekdanje Jugoslavije in ostanka Balkana. Slovenski delavci so tako predstavljali le 28.6% vseh napotenih delavcev in so v manjšini tistih, ki jih slovenska podjetja pošiljajo na delo v tujino. Največji delež pa predstavljajo delavci iz Bosne in Hercegovine s skoraj 42% vseh napotenih delavcev, visok pa je tudi delež državljanov Kosova (8.3%), Srbije (8%), Hrvaške (5.4%), Bolgarije (3.1%) in Severne Makedonije (2%). Glede na to, da gre pri izvoženih storitvah primarno za gradbeni sektor in nekatere druge sektorje, ki so ozko vezani na gradbeni sektor, struktura napotenih delavcev ni presenetljiva, saj so ti sektorji že vrsto let odvisni od uvožene delovne sile.

Učinki morebitnih sprememb na področju čezmejne napotitve delavcev

Mnoga združenja, predvsem gradbena združenja v razvitih EU državah, pri čemer prednjačijo združenja iz Avstrije in Nemčije, protestirajo proti čezmejnemu izvajanju storitev tujih podjetij na njihovem trgu, pri čemer se sklicujejo predvsem na argument, da podjetja iz držav s cenejšo delovno izvajajo socialni dumping pri pridobivanju poslov. Ta združenja zahtevajo spremembe evropske zakonodaje, ki bi zoastrila pogoje pri izvajanju čezmejnih storitev.

Vprašanje, ki se postavlja ob potencialni spremembi evropske zakonodaje na področju čezmejnega napotitve delavcev, je, kaj bi pomenila ustavitev ali bistveno zmanjšanje izvoza gradbenih, tehničnih in transportnih storitev. Predvidoma bi imela takšna sprememba poslovnega okolja tako neposredne kot tudi posredne učinke na panoge storitvenega izvoza ter tudi ostale panoge v Severovzhodni Sloveniji in ostalih delih države.

Glede na to, da vnaprej niso znane spremembe zakonodaje ali posledična restriktivnost storitvene trgovine, se pri analizi poslužujemo simulacije s hipotetičnima scenarijema. V namen analize analiziramo dva scenarija – **osnovnega in pesimističnega**.

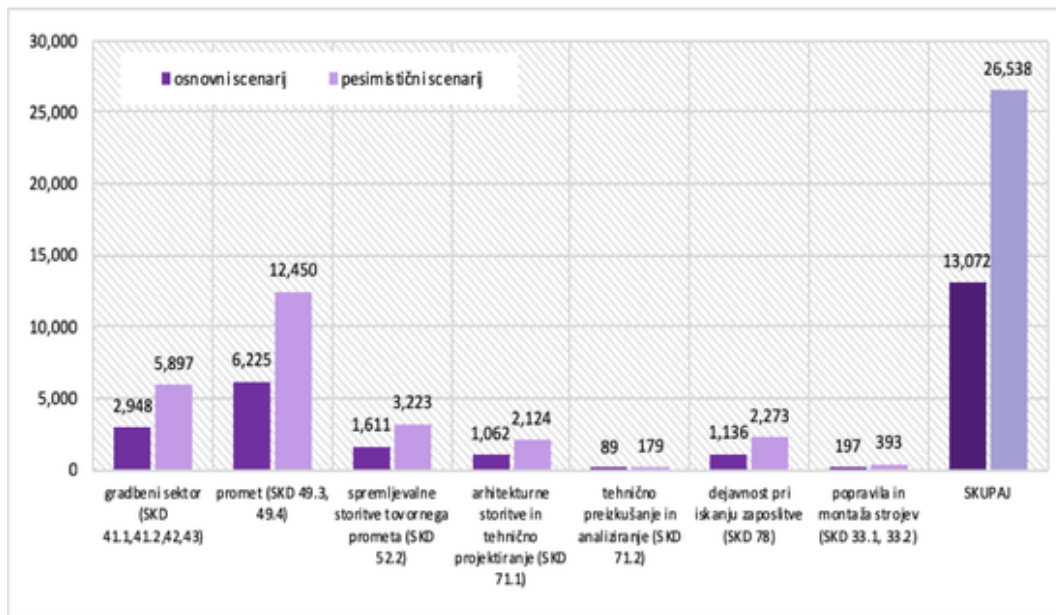
Po **osnovnem scenariju** bi podjetja, ki izvažajo gradbene, tehnične in transportne storitve, tudi po spremembah v regulaciji izvoza storitev še naprej izvažala, vendar v manjšem obsegu. Simuliramo učinke, če se jim izvoz zmanjša za polovico. V tem primeru predvidevamo, da bi nekoliko padla zaposlenost in prodaja izvoznikov, in sicer na raven, ki je potrebna za zagotavljanje obsega domače prodaje in polovice obsega izvoza.

Po **pesimističnem scenariju** predvidevamo, da bi izvozna podjetja ob spremembi regulacije povsem prenehala izvažati in bi svoje poslovanje skrčila na obseg sedanje prodaje na domačem trgu. Po tej različici bi prišlo do izgub delovnih mest in prodaje v obsegu, ki je bil potreben za zagotavljanje obsega izvoza.

Za namene ocene učinkov navedenih zakonodajnih sprememb simuliramo tako neposredne učinke padca izvoza, proizvodnje in potrošnje kot tudi posredne učinke, ki bi jih takšne spremembe imele na gospodarstvo SV Slovenije in celotne države.

Po obeh scenarijih lahko prišlo do občutnejših izgub delovnih mest. Skupno bi po osnovnem scenariju lahko prišlo do izgube dobrih 13,000 delovnih mest od skupaj 71,000 zaposlenih v GTT sektorjih (če bi se obseg poslovne aktivnosti in zaposlenosti izvoznikov storitev skrčil za polovico), po pesimističnem pa še za 13,500 delovnih mest več (če bi vsi sedanji izvozniki storitev v tej panogi povsem prenehali izvažati).

Slika 3: Ocena učinkov spremembe regulacije napotitev v tujino na zaposlenost

Vir: AJPES, lastni preračuni.

Po pesimističnem scenariju bi izguba delovnih mest predstavljala skoraj 8.1% vseh zaposlenih v državi in 8.6% vseh zaposlenih v regiji. Po pričakovanjih bi največje izgube delovnih mest sledile v obeh največjih sektorjih – gradbenem in transportnem sektorju. Ti dejavnosti bi nosile približno 80% bremena izgube delovnih mest. Glede na izpostavljenost GTT storitvam predvsem Podravske regije, bi bile posledice lahko izrazito negativne tako v smislu gospodarske aktivnosti kot tudi socialnega bremena za to regijo.

V primeru osnovnega scenarija bi lahko prišlo do znižanja letne mase bruto plač v SV Sloveniji za skoraj 1,1 milijarde €, kar bi s seboj prineslo tudi za dobrih 114 milijonov € letno nižje izdatke za pokojninsko zavarovanje in letno za skoraj 96 milijonov € nižje ostale socialne prispevke (zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za invalidnost, zavarovanje za primer brezposelnosti). Po pesimističnem scenariju bi bili negativni učinki še za okrog 20% večji. Kot ključno se postavlja vprašanje iskanja nadomestila za izgubljene prihodke na to vezano tveganje dolgotrajnejšega izpada gospodarske aktivnosti v regiji.

Izvoz storitev ima poleg neposrednega vpliva na podjetja izvoznike storitev in njihove zaposlene tudi posredne vplive vzdolže dobaviteljske verige in pri svojih kupcih. Ti vplivi presegajo zgolj lokalno okolje podjetja in dosegajo celotno regijo in državo.

Izvozniki GTT storitev sicer izvozijo razmeroma malo blaga in materialov ob storitvah (le okrog 2.5% skupne vrednosti izvoza storitvenih podjetij SV Slovenije v letu 2018), kar pomeni, da storitvena podjetja v analiziranih dejavnostih ne fakturirajo materiala in opreme, ki ga uporabljajo pri izvozu storitev, pač pa zgolj vrednost opravljenih storitev. Vendar se je treba zavedati, da izvoz GTT storitev pogosto spremlja izvoz opreme, ki se uporablja denimo pri opravljanju gradbenih storitev ali tehničnih storitev v tujini (tipičen primer je denimo izvoz stavbnega pohištva, ki ga nato montirajo (vgradijo) slovenska storitvena podjetja, pri čemer je izvoz storitev sledil poprejšnjemu izvozu blaga). Obseg izvoženega blaga, ki spremlja izvoz storitev, je sicer težko oceniti, vendar bi

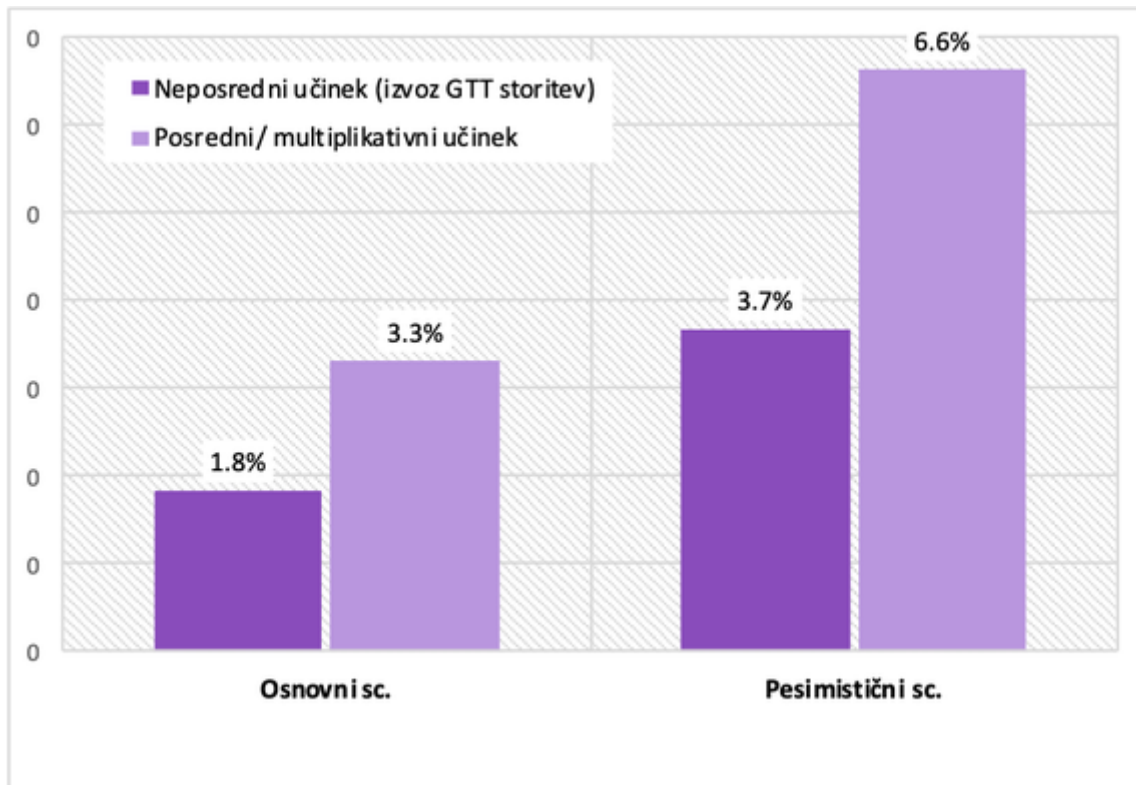
sprememba regulacije izvoza GTT storitev na ravni EU, ki bi imela za posledico zmanjšanje izvoza teh storitev, za seboj potegnila tudi zmanjšanje izvoza materiala in opreme, ki se veže na izvoz GTT storitev.

Ob oceni neposrednega vpliva in pomena izvoznikov gradbenih, tehničnih in transportnih storitev pa je pomemben tudi širši vpliv, ki ga ima izvoz storitvenih dejavnosti na ostala podjetja v proizvodni verigi v Sloveniji. Tuje povpraševanje po slovenskem izvozu GTT storitev se namreč skozi multiplikativni učinek prek nabav inputov prenaša na ostale sektorje slovenskega gospodarstva. Povečanje povpraševanja po storitvah GTT panog neposredno vpliva na povečanje obsega prodaje teh sektorjev, posredno pa se bo zaradi tega povečala tudi proizvodnja v dobaviteljskih panogah, ki proizvajajo inpute za GTT sektorje, te panoge pa bodo povečale povpraševanje po svojih inputih in tako naprej skozi celoten narodnogospodarski multiplikativni proces. Ta vpliv ocenjujemo prek 64-sektorske input-output tabele za slovensko gospodarstvo.

Po osnovnem scenariju bi se vsled spremembe ureditve napotovanja zaposlenih v tujino neposredni učinek, opredeljen kot izvoz gradbenih, tehničnih in transportnih storitev, gibal v razponu med 800 mio € in 1.8 mlr € letno. Posredni učinek spremembe regulacije napotitev prek vplivov na panoge, ki so prek sistema nabav in dobav vertikalno povezane z GTT panogami, naj bi se gibal v razponu med 1.5 mlr € (SURS) in 3.1 mlr € letno (AJPES).

Po pesimističnem scenariju, ki predvideva popolno prenehanje izvoza storitev s strani GTT podjetij, bi bili učinki dvakrat višji kot po osnovnem scenariju. Neposredni učinek spremembe ureditve napotitev bi se gibal v razponu med 1.7 mlr € in 3.6 mlr € letno, posredni učinek pa v razponu med 3 mlr € in 6.2 mlr € letno.

Slika 4: Ocena učinkov spremembe regulacije napotitev v tujino (učinek na BDP, v %)

Vir: Lastne simulacije.

Glede na BDP bi se v primeru osnovnega scenarija skupni neposredni učinki gibali v razponu med 1.8% in 4% BDP, skupni posredni učinki na celotno gospodarstvo pa v razponu med 3.3% in 6.6% BDP. Po pesimističnem scenariju bi bili tako neposredni kot posredni učinki približno dvakrat višji – torej neposredni učinki med 3.7% in 7.9% BDP, posredni učinki pa kar med 6.6% in 13.6% BDP.

To pomeni, da bi morala slovenska vlada do tega problema zavzeti bolj odločno stališče, saj gre za enega od vitalnih interesov slovenskega (izvoznega) gospodarstva in ki ima lahko v primeru neugodnih sprememb regulacije zelo velike negativne učinke na slovensko gospodarstvo. Če pa se zavedamo, da so tako neposredni kot tudi posredni učinki dokaj koncentrirani na nivoju nekaj regij, pa lahko z gotovostjo trdimo, da bi največje breme tako neposrednih kot tudi posrednih učinkov nosila Podravska regija.

* Ta komentar je nastal na podlagi študije, ki smo jo s kolegi izvedli za Štajersko gospodarsko zbornico.

DAMIJAN blog

Ugled delodajalca 2019: večkratno slavlje za Lek; kje so tokrat Dolenjci?

10.12.2019 | 11:30

Letošnja prireditev Ugled delodajalca je prinesla nekaj novosti in novega zmagovalca. Prestižno priznanje Najuglednejši delodajalec 2019 je šlo v roke farmacevtskega podjetja Lek d.d. Prvič je bilo podeljeno tudi priznanje Ugledni delodajalec po izboru študentov, ki si ga je prav tako prislužilo podjetje Lek d.d. Letošnja nova, bolj poglobljena metodologija raziskave, ki jo je portal MojeDelo.com izvedel v sodelovanju s podjetjem Universum Global, je na področje raziskovanja ugleda slovenskih delodajalcev prinesla število nove zanimive podatke.

Najuglednejši delodajalec 2019 Lek d.d.: Uspeli smo nadgraditi našo vlogo odgovornega delodajalca

Največji zaposlitveni portal MojeDelo.com je v kongresni dvorani Brdo pri Kranju že devetič podelil nagrado najuglednejšim delodajalcem v Sloveniji. Po raziskavi podjetja Universum Global, ki je vključila več kot devetnajst tisoč anketirancev, je

nagrado **Najuglednejši delodajalec 2019** prejelo podjetje **Lek d.d.**, ki se je na vrh najuglednejših že zavihtelo leta 2013. Podjetje Lek d.d. je zmagalo tudi v novi **kategoriji Ugledni delodajalec po izboru študentov.**

"V Leku, ki je del Novartisa, smo ponosni, da smo bili izbrani za najuglednejšega delodajalca leta, in sicer tako v absolutni kakor tudi v številnih posamičnih kategorijah. To kaže, da smo v letu, ki je za nami in je bilo zahtevno, saj gremo kot del Novartisa na poti nove strategije skozi vrsto preoblikovanj, uspeli ohraniti in nadgraditi našo vlogo odgovornega delodajalca. To priznanje dokazuje, da smo uspeli tudi skozi preoblikovanje Novartisove kulture za naše sodelavce ustvariti okolje, v katerem lahko vsakdo najde svoj navdih, je vedoželjen in opolnomočen," je povedala **Ksenija Butenko Černe**, direktorica Pravnih zadev in članica uprave podjetja **Lek d.d.** Dodala je, da brez motiviranih, zavzetih in zadovoljnih zaposlenih ne bi mogli uresničevati njihovega poslanstva, za kar se zahvaljujejo vsem sodelavkam in sodelavcem.

Lek d.d. najboljši tudi po mnenju strokovnjakov

Posebna plaketa se je podelila uglednim delodajalcem, ki so jih izbrali strokovnjaki s posameznih področij. Strokovnjaki s področja poslovnih ved so na prvo mesto postavili podjetje Krka, d.d., Novo mesto, strokovnjaki s področja tehnike, proizvodne tehnologije in **gradbeništva** so za zmagovalca izbrali podjetje Akrapovič, d.d.. Prvo mesto po izboru strokovnjakov s področja družbenih ved je osvojilo podjetje Lek d.d., ki so ga kot najboljšega izbrali tudi strokovnjaki s področja naravoslovnih znanosti.

Nova metodologija merjenja

Obsežno raziskavo o ugledu slovenskih delodajalcev so letos pri MojeDelo.com skupaj s priznanim podjetjem **Universum Global** prvič opravili po novi, bolj

poglobljeni metodologiji. V raziskavi, v kateri je sodelovalo več kot **devetnajst tisoč anketirancev**, so merili poznavanje podjetij kot delodajalcev, upoštevanje podjetij kot potencialnih delodajalcev, njihovo zaželenost oziroma ugled, potencialne prijave na razpisana delovna mesta ter najbolj pogoste asociacije, s katerimi anketiranci povezujejo posamezne delodajalce.

Pridobljene podatke je letos prvič mogoče primerjati z drugimi evropskimi in svetovnimi državami, ki izvajajo tovrstno raziskavo, podatkov je več in so bolj usmerjeni na določene ciljne skupine.

Kdo so najbolj zaželeni delodajalci?

Raziskava je pokazala, da so slovenski študenti in strokovnjaki s končano vsaj VI. stopnjo izobrazbe ter dijaki in strokovnjaki s srednješolsko ali nižjo izobrazbo zadovoljni s trenutnim delodajalcem - skoraj polovica (45 %) je ocenila zadovoljstvo **z 8 ali več** (na lestvici od 1 do 10). Prav tako bi skoraj polovica svojega delodajalca priporočila, vendar jih hkrati tudi 43 % razmišlja o menjavi delodajalca v naslednjem letu oziroma že pošiljajo prijave na druga delovna mesta. Najbolj zaželeni delodajalci so izobraževalne in znanstvene ustanove, javni sektor in vladne agencije, farmacevtska in biotehnoška podjetja, avtomobilska industrija, bančništvo, mediji in oglaševalske agencije. Po končanem študiju se večina (65 %) želi zaposliti v slovenskem ali mednarodnem podjetju, v manjši meri v javnem sektorju (20 %), 13 % pa želi ustanoviti lastno podjetje ali se zaposliti v start-up podjetju. Največjo željo po samostojni podjetniški poti imajo anketiranci s srednješolsko ali nižjo izobrazbo.

Najpomembnejša vrednota pri kandidatih je ravnovesje med poslovnim in zasebnim življenjem

Sodelujoči v raziskavi v povprečju pričakujejo **mesečno plačo med 1.222 in 1.420 eur**, vendar pa visoka plača ni edina motivacija za zadovoljstvo na delovnem mestu. Izkazalo se je, da je bistvenega pomena spoštovanje med zaposlenimi, prijazno, kreativno in dinamično delovno okolje, možnost dodatnih izobraževanj, timsko delo, zagotavljanje varnosti, fleksibilni delovni pogoji, možnost napredovanja in višje plače ter **spodbujanje ravnovesja med delom in zasebnim življenjem**. Slednje za več kot polovico vprašanih (62 %) predstavlja glavni karierni cilj, poleg varnosti in stabilnosti (54 %) ter možnosti za razvijanje podjetnosti, kreativnosti in inovativnosti (47 %). Med pomembne vrednote sodijo tudi občutek, da s svojim delom prispevajo k napredku (26 %), avtonomnost in neodvisnost pri delu (23 %), možnost mednarodne kariere (23 %) in možnost zasedbe vodilnih mest (20 %).

Švedski kadrovski strokovnjak dr. Karl-Johan Hasselström: Slovcem je najpomembnejša kultura v podjetjih

Na letošnjo podelitev priznanj uglednim slovenskim delodajalcem je organizator MojeDelo.com povabil mednarodno priznanega kadrovskega strokovnjaka **dr. Karla-Johana Hasselströma**, globalnega COO-ja pri podjetju Universum Global, ki na področju raziskav trga deluje že 26 let.

Hasselström je v svojem predavanju predstavil ugotovitve iz slovenske raziskave ter jih primerjal z evropskimi in svetovnimi trendi. "Pričakovali smo, da bo za slovenske kandidate bolj pomemben uspeh podjetij na trgu. A tako za strokovnjake s končano VI. stopnjo izobrazbe ali več kot za strokovnjake s srednješolsko izobrazbo ali manj se je izkazalo, da najbolj cenijo kulturo v podjetjih, torej, koliko delodajalci spoštujejo svoje zaposlene in kako prijazno je delovno okolje," je povedal dr. Karl-Johan Hasselström.

Ugledni delodajalci 2019 po panogah, v katerih delujejo (podjetja, ki so prejela najvišji količnik ugleda v posamezni panogi)

Revizija in računovodstvo

Deloitte d.o.o.

Avtomobilska industrija

Porsche Slovenija, d.o.o.

Bančništvo

Banka Slovenije

Gradbeništvo

Riko, d.o.o.

Energetika, komunala, oskrba z vodo, plinom

Petrol d.d., Ljubljana

Moda, dodatki in luksuzni izdelki

H & M Hennes & Mauritz d.o.o.

FMCG - blago široke potrošnje

Coca-cola HBC Slovenija d.o.o.

Proizvodnja in industrijski inženiring

Adria Mobil, d.o.o.

Strojništvo

Revoz d.d.

Zavarovalništvo

Zavarovalnica Triglav, d.d.

Logistika in prevoz potnikov

Slovenske železnice, d.o.o.

Vodstveno in strateško svetovanje, kadrovske storitve

Kariera, d.o.o.

Farmacija in biotehnologija, kemična industrija

Lek d.d.

Maloprodaja

dm drogerie markt d.o.o.

Programska in strojna oprema, rač. Storitve, multimedija

Microsoft d.o.o.

Telekomunikacije in omrežja

Telekom Slovenije d.d.

Turizem, gostinstvo in prosti čas

Zlatarna Celje d.o.o.

Ugledni delodajalci 2019 – Top 10, ne glede na panogo (podjetja z najvišjimi količniki ugleda v skupni razvrstitvi)

Lek d.d.

Krka, d.d., Novo mesto

Petrol d.d., Ljubljana

Gen-i, d.o.o.

Telekom Slovenije, d.d.

Porsche Slovenija, d.o.o.

Slovenske železnice, d.o.o.

Huawei Technologies Ljubljana d.o.o.

Dars d.d.

A1 Slovenija, d.d.

O raziskavi

V raziskavi, ki jo je spletni portal MojeDelo.com izvedel v sodelovanju s podjetjem Universum Global, je sodelovalo 19.629 anketirancev. Med njimi so bili študenti in strokovnjaki s končano vsaj VI. stopnjo izobrazbe (z akademskim nazivom) ter dijaki in strokovnjaki s srednješolsko ali nižjo izobrazbo (brez akademskega naziva). Raziskava je potekala med junijem in oktobrom 2019 preko spletnega vprašalnika. Povezava do vprašalnika je bila poslana preko omrežja univerz in alumni klubov ter preko različnih partnerjev.

Sanja Macur

foto: Klavdija Žitnik

KROŽNO GOSPODARSTVO

Kaj pomeni in kaj za podjetje
prinaša članstvo v SRIP?

PIŠE:

mag. Medeja Brglez

Koncept krožnega gospodarstva narekuje povsem nov poslovni model, pri katerem naj podjetje samo obdela nastale odpadke, porabi odvečno toploto, energijo in odpadno vodo in/ali jih odda v druge sektorje oziroma drugim podjetjem. Krožno gospodarstvo zahteva visokokakovostne sekundarne surovine

(odpadek kot vir), ki se lahko vračajo nazaj v proizvodne procese, zato mora sektor za ravnanje z odpadki postati ključni partner pri izgradnji novih poslovnih (krožnih) modelov.

Dr. Janez Potočnik, nekdanji evropski okoljski komisar, pobudnik trajnostnega razvoja in tudi prehoda v krožno gospodarstvo, je poudaril, da večja konkurenčnost gospodarstva zahteva čim večje izkoriščenje virov. Po eni strani smo še vedno ujeti v stare tradicionalne načine delovanja, sisteme, modele, finančne strukture, ki ne dajejo odgovora na izzive prihodnosti, po drugi strani pa se zaradi rasti potrošnje zvišujejo cene surovin. Celotna Evropa je odvisna od uvoza surovin. Potočnik je poudaril, da se bo sprememba iz linearnega v krožni sistem neizogibno zgodila, zato naj se podjetja na nov model pravočasno pripravijo (povzeto po Delo, 1. 9. 2016).

Linearni poslovni model predpostavlja neomejenost naravnih virov, zato po njem podjetje izkoristi vir za nov izdelek, ki ga potrošnik na koncu zavrže. Dejansko 80 % vseh izdelkov, ki jih kupimo, v roku šestih mesecev postane odpadke.

Ker pa viri nikakor niso neomejeni, je nujna trajnostna in učinkovita raba obstoječih naravnih virov. Izziv za gospodarstvo je, kako nastale odpadke ponovno uporabiti kot vir, hkrati spremeniti poslovni model na način, da že pri snovanju izdelkov in storitev upoštevamo dolgo življenjsko dobo materialov in njihovo visoko reciklabilnost. Tretjina vseh dobrin, ki jih zavržemo, ima potencial za ponovno uporabo!

Zato je prehod gospodarstva v krožni poslovni model nujna, ki je tesno povezana s spremembami nakupovalnih navad potrošnikov.

Z učinkovitejšo rabo virov in ponovno uporabo odpadkov zmanjšujemo porabo surovin in energije, zmanjšujemo energijsko odvisnost in s tem proizvodne stroške, vse to pa prispeva k dvigu konkurenčnosti. Zato se tudi slovenska podjetja in druge organizacije strinjajo, da se okoljska učinkovitost izplača, tako iz okoljevarstvenih kot tudi socialnih in ekonomskih razlogov.

Tudi Založba Forum Media, Forum Akademija, kot priznana izobraže-

DR. DRAGICA MARINIČ
koordinatorica SRIP

valna ustanova, ki organizira več praktičnih in strokovnih dogodkov s področja ravnanja z odpadki, prisega na načela krožne ekonomije in je od avgusta 2018 članica Strateškega razvojno-inovacijskega partnerstva – Mreže za prehod v krožno gospodarstvo (kratko: SRIP – Krožno gospodarstvo). Pogovarjali smo se s koordinatrico tega partnerstva dr. Dragico Marinič iz Štajerske gospodarske zbornice.

■ Od kod ideja SRIP – Krožno gospodarstvo in kaj pomeni?

SRIP – Krožno gospodarstvo je eno izmed devetih partnerstev, ki so se oblikovala na osnovi področja uporabe Strategije pametne specializacije Slovenije (kratko: S4) in javnega razpisa za izbor operacij Podpora strateškim razvojno inovacijskim partnerstvom (SRIP) na prioritarnih področjih pametne specializacije Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo konec leta 2016.

Pobudniki za ustanovitev SRIP – Krožno gospodarstvo so bili Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Mariboru, Kemijski inštitut in Štajerska gospodarska zbornica, ki nastopa v vlogi upravljavke in koordinatorice SRIP na ravni Slovenije.

SRIP – Krožno gospodarstvo deluje po načelu grozdi (angl. cluster), ki predstavlja eko sistem, povezave slovenskega gospodarstva, izobraževalno-raziskovalnih in razvojnih institucij, nevladnih organizacij, vključno z gospodarskimi zbornicami in drugimi zainteresiranimi, v sodelovanju z državo, v nove verige vrednosti po načelih ekonomije zaključenih snovnih tokov.

Namen članov SRIP je sodelovanje in povezovanje ter usklajevanje in realizacija

raziskovalno-razvojnih dejavnosti na podlagi sprejete-ga Akcijskega načrta SRIP – Krožno

gospodarstvo (poslovno-razvojne strategije SRIP), ki vključujejo skupni razvoj

visokotehnoloških izdelkov ali storitev, tehnologij in

procesov. Vse to omogoča razvoj

novih krožnih poslovnih modelov. Ob tem je poudarek na so-uporabi zmogljivosti, prav

tako na razvoju človeških virov (razvoj ključnih kompetenc zaposlenih), izmenjavi

znanja in izkušenj, mreženju ter zastopanju interesov članov v tujini z vidika razvojne in trženjske internacionalizacije.

Štajerska gospodarska zbornica, upravljavka in koordinatorica SRIP – Krožno gospodarstvo, opravlja funkcijo koordinacije, podpore in pomoči, svetovanja in informiranja članov SRIP, še posebej v primerih javnih razpisov in pri pripravi projektov ter iskanju projektnih partnerjev/članov konzorcijev. V okviru SRIP – Krožno gospodarstvo se za potrebe članov SRIP v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki in izvajalci izvajajo številni domači in mednarodni dogodki v obliki delovnih srečanj, strokovnih delavnic, posvetov, konferenc, razstav. Med pomembne dejavnosti za člane SRIP spadajo tudi udeležbe v različnih delegacijah, ki potekajo v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Službo vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Ministrstvom za zunanje zadeve ter Gospodarsko zbornico Slovenije in Centrom za mednarodno sodelovanje.

SRIP – Krožno gospodarstvo daje podporo članom v okviru razvojne ali trženjske internacionalizacije (dejavna udeležba članov na mednarodnih dogodkih), zaposleni v SRIP pri Štajerski gospodarski zbornici, upravljavki SRIP, se udeležujemo različnih mednarodnih srečanj in dogodkov z namenom predstavitve SRIP in promocije članov SRIP ter iskanja in vzpostavljanja gospodarskega sodelovanja v povezavi s sorodnimi grozdi. SRIP – Krožno gospodarstvo se povezuje z EIT KIC Climate prek Kemijskega inštituta, sodeluje s sorodnimi grozdi – v dveh evropskih platformah, in sicer platformi Bio-based Industry Consortium ter platformi European Cluster Collaboration, prav tako pa v okviru S3-platforme medregionalnega sodelovanja na področju bioenergije z vodilnim partnerjem iz Španije in Finske ter v okviru programa EU H2020 v projektu SME Power Efficiency Project, ki ga vodi grški partner.

Med ključne dejavnosti spada tudi spodbujanje članov SRIP k prehodu/oblikovanju mrež – verig vrednosti/ v krožno gospodarstvo.

SRIP – Krožno gospodarstvo deluje fazno. Prva faza delovanja je trajala od novembra 2016 do septembra 2017, kjer je bil poudarek na pripravi in izdelavi Akcijskega načrta, ki so ga po obravnavi in potrditvi organov SRIP sprva potrdili Tehnološki svet, Upravni odbor in Programski svet, dokončno pa še pri Delovni skupini državnih sekretarjev v okviru Strategije pametne specializacije, S4. Od oktobra 2017 in do decembra 2019 poteka

druga faza, ki je namenjena uresničevanju Akcijskega načrta SRIP. Trenutno je SRIP v fazi evalvacije dosega nja ciljev in rezultatov Akcijskega načrta.

Za potrebe tretje faze je naša naloga do oktobra letos ponovno pregledati Akcijski načrt skupaj s člani SRIP in ga osvežiti, po potrebi z novimi prebojnimi in inovativnimi vsebinami, ki se navezujejo na vse člane SRIP, upoštevajoč smernice Strategije pametne specializacije, S4.

■ *Koliko članov imate, kakšne so koristi tega članstva in kako jih privabite?*

SRIP – Krožno gospodarstvo trenutno šteje 68 članov, od tega 46 gospodarskih družb, 12 razvojno-raziskovalnih organizacij in 10 nevladnih organizacij, med katere spadajo tudi tri gospodarske zbornice, kot so Štajerska gospodarska zbornica, Gospodarska zbornica Slovenije ter Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine. Iz vrst institucij znanja sta naši partnerici na področju raziskovalno-razvojne in izobraževalne dejavnosti v povezavi z gospodarstvom Univerza v Mariboru in Univerza v Ljubljani in njune posamezne fakultete, ob Kemijskem inštitutu sodelujejo še Inštitut Jožef Stefan, Zavod za **gradbeništvo** Slovenije, Inštitut za celulozo in papir ter druge fakultete. Pomembno je doseganje ciljev in rezultatov Akcijskega načrta SRIP, ki so ga člani SRIP – Krožno gospodarstvo pripravili in sooblikovali, s čimer prispevamo k večji prepoznavnosti, dvigu slovenskega gospodarstva in k večji dodani vrednosti na zaposlenega. Prav tako se zavedamo, da ima vsak član SRIP specifične potrebe in izzive, ki jih je treba reševati z individualnim pristopom, v sodelovanju z institucijami znanja ter v sodelovanju z resornimi ministrstvi, še posebej v primerih odpadkov, ko se povezujemo z Ministrstvom za okolje in prostor ter z ARSO.

■ *Zakaj bi na primer vi podjetju svetovali, naj se vključi v to mrežo?*

SRIP – Krožno gospodarstvo je pomemben strateški partner državi oziroma Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo pri podpori gospodarstva in povezovanju z institucijami znanja, še posebej v primerih malih in srednje velikih podjetij.

Zato svetujemo, da se podjetja s potencialom za razvoj/prehod v krožno gospodarstvo pridružijo partnerstvu/mreži SRIP – Krožno gospodarstvo. Na podlagi izkazane interesa podjetje obiščemo, izmenjamo informacije o načinu delovanja SRIP, prednostih članstva, zatem posredujemo vso ustrezno dokumentacijo za članstvo. Sočasno pregledamo Akcijski načrt, ali vsebuje ustrezno strokovno področje. V nasprotnem primeru je naša naloga obvestiti vodjo ustreznega fokusnega področja SRIP in iskati skupne rešitve, v končni fazi lahko sledi sprememba Akcijskega načrta, ki ga morajo ponovno potrditi vsi organi SRIP in Delovna skupina državnih sekretarjev, S4.

■ *Koliko je, po vašem mnenju, podpore za udeležanje krožnega gospodarstva pri nas v Sloveniji in koliko na tujem?*

Slovenija je naklonjena udeležanju krožnega gospodarstva. Naj navedem nekaj pomembnih prelomnic, primerov, ki ponazarjajo podporo podjetjem pri prehodu v krožno gospodarstvo.

Na ravni Vlade Slovenije je bil že leta 2015 sprejet Okvirni program za prehod v zeleno gospodarstvo z akcijskim načrtom 2015–2016 ter ustanovljena medresorska delovna skupina ‚Partnerstvo za zeleno gospodarstvo‘ za spremljanje in nadgradnjo okvirnega programa, v kateri sem sodelovala kot predstavnica SRIP – Krožno gospodarstvo do zaključka delovanja v letu 2018. Ministrstvo za okolje in prostor je maja 2018 sprejelo tudi Kazipot prehoda v krožno gospodarstvo Slovenije. V letu 2015 je bila sprejeta tudi Strategija pametne specializacije s tremi nosilnimi stebri: digitalno, krožno in (s)industrija 4.0. V letu 2016 je sledil prvi javni razpis v okviru Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) »RRI v verigah in mrežah vrednosti« – sklop 1: »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih programov (TRL 3–6)«, kjer je bilo izbranih devet projektov na vseh prebojnih področjih uporabe Strategije pametne specializacije, od tega je projekt NMP oziroma CEL.KROG na področju ‚mreže za prehod v krožno gospodarstvo, ki ga vodi Inštitut za celulozo in papir iz Ljubljane in je v fazi zaključevanja. V septembru 2016 je sledil javni razpis Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) ‚Podpora Strateškemu razvojno-inovacijskim partnerstvom (SRIP) na prioritetnih področjih pametne specializacije‘ (rezultat tega razpisa je bil nastanek devetih SRIP-ov, tudi SRIP – Krožno gospodarstvo). V letih 2017, 2018 in 2019 so bili odprti še različni javni razpisi za podporo gospodarstvu, ki so omogočili sofinanciranje nepovratnih sredstev. Izpostaviti velja javni razpis MGRT ‚Spodbude za raziskovalno razvojne projekte 2‘ (RRI2) in javni razpis ‚Izbor operacij za pilotne in demonstracijske projekte DEMO PILOTI II 2018«, ki je namenjen razvoju in predstavitvi prebojnih in inovacijskih projektov na področjih uporabe Strategije pametne specializacije Slovenije, S4. Člani SRIP so bili na tem javnem razpisu zelo uspešni: sodelujejo v treh (3) od štirih odobrenih projektih s področja krožnega gospodarstva. V okviru razpisa je bilo za 32 odobrenih projektov, ki vključujejo 184 podjetij, razdeljenih nekaj več kot 73 milijonov EUR.

Za podjetja, vključno za člane SRIP, je odprt še javni razpis MGRT »Spodbude za raziskovalno-razvojne projekte 2«, kjer je na voljo 14.200.000 EUR, rok za oddajo projektov je 18. november 2019. Na voljo so še drugi razpisi prek Spirita in Podjetniškega sklada Slovenije.

Tudi na ravni Evropske unije že od leta 2015 potekajo številne dejavnosti na temo nujnosti prehoda gospodarstva v poslovni model krožnega gospodarstva: decembra 2015 je Evropska komisija sprejela nov sveženj o krožnem gospodarstvu, s katerim je želela spodbuditi prehod Evrope na krožno gospodarstvo s ciljem okre-

pitve njene konkurenčnosti v svetu, spodbuditi trajnostno gospodarsko rast in ustvariti nova delovna mesta. Po podatkih komisije so v letu 2016 dejavnosti krožnega gospodarstva, kot so popravila, ponovna uporaba ali recikliranje, ustvarile skoraj 147 milijard EUR dodane vrednosti ter obsegale približno 17,5 milijarde EUR naložb. Komisija še navaja, da se je v Evropi recikliranje komunalnih odpadkov v obdobju 2008–2016 povečalo, pomembno je tudi, da se prispevek recikliranih materialov k splošnemu povpraševanju po materialih nenehno izboljšuje. Ugotovitve komisije: povpraševanje po recikliranih materialih v povprečju izpolni manj kot 12 % povpraševanja po materialih v EU; tudi popolna krožnost zajema zgolj 9 % svetovnega gospodarstva, kar ponazarja še veliko potenciala za izboljšave. Na začetku leta 2018 je komisija sprejela okvir za spremljanje krožnega gospodarstva in še isto leto poročilo o uresničevanju krožnega gospodarstva.

Po podatkih se dejavnosti na področju krožnega gospodarstva izvajajo tudi izven evropskega prostora, praktično na svetovni ravni; dokaz za to je podpisan sporazum med Kitajsko in Evropsko unijo v juliju 2018.

Prehod h krožnemu gospodarstvu finančno podpirajo evropski strukturni in investicijski skladi, program Obzorje 2020, Evropski sklad za strateške naložbe in program LIFE.

■ Lahko, na primer, poudarite nekaj izjemnih praks krožnega gospodarstva?

V Sloveniji še ne moremo govoriti o množičnosti rešitev in praks krožnega gospodarstva. Trenutno smo v procesu prehoda v nove krožne poslovne modele, ki vsebujejo razvoj inovativnih

sprememb tehnologij in procesov, novih produktnih smeri in visokotehnoloških izdelkov oziroma storitev ter ustvarjanja mrež oziroma verig vrednosti. Hkrati je potrebno zavedanje, da je ob tem nujna krepitev vloge potrošnikov in širše družbene skupnosti.

Posamezna podjetja, člani SRIP, že delujejo krožno, njihove rešitve so odlični primeri dobrih praks, ki jih predstavljamo tudi v tujini, druga podjetja pa so na razvojni poti prehoda v krožni način proizvodnje z zapiranjem krožnih zank. V ta namen so posamezna podjetja s projekti uspešno kandidirala za nepovratna sredstva tako na različnih domačih javnih razpisih na MIZŠ in MGRT, kakor tudi prek programov EU, pri nekaterih podjetjih pa poteka razvoj brez dodatnega sofinanciranja države. Navajamo samo nekaj primerov odličnih praks krožnega gospodarstva članov SRIP, pri čemer je treba navesti, da so nekateri projekti še v teku:

Predilnica Litija d. o. o. deluje krožno skozi razvoj potenciala biomase za razvoj naprednih materialov in bio osnovne materiale.

Helios TBLUS d. o. o. razvija bio program izdelkov, bio olj in voskov, ki ne bremenijo okolja, saj so ti izdelki povsem biološko razgradljivi.

Podjetje ARS Pharmae d. o. o. je razvilo naravno zdravilno učinkovino Abigenol, eno izmed prvih slovenskih patentiranih naravnih zdravilnih učinkovin, in sicer iz lubja bele smreke iz kočevskih gozdov, in vzpostavilo verigo vrednosti, v kateri sodeluje tudi Kočevski les d. o. o., član SRIP.

Projekt H2020 Resyntex, v katerem sodelujejo podjetje IOS d. o. o., Tekstina d. o. o. in

Fakulteta za strojništvo Univerze v Mariboru, je bil namenjen razvoju pridobivanja sekundarnih surovin za kemično in tekstilno industrijo iz tekstilnega odpadnega materiala z namenom zasnove verige vrednosti zbiranja in sortiranja odpadnih tekstilnih materialov. Na tej osnovi se je letos, ob zaključku projekta, postavila demonstracijska linija v Mariboru (na Pobrežju), ki jo vodi IOS d. o. o., in je edinstvena v Evropski uniji in na svetu ter pomeni velik prispevek oziroma dodano vrednost Slovenije h globalnemu reševanju odpadkov.

Med drugimi krožno delujočimi podjetji, ki niso člani SRIP, velja omeniti podjetje Aquafil d. o. o., ki najlonske odpadke, kot so ribiške mreže, tekstilni odpadki in tekstilne talne obloge ter odpadki plastične industrije s smetišč in iz oceanov, s postopkom regeneracije reciklira v 100-odstotno regenerirani najlon Econyl, ki je namenjen izdelavi vlaken za tekstilne talne obloge in vlaken za oblačilno industrijo.

Med uspešna 'krožna' podjetja sodi tudi podjetje Donar d. o. o., ki je na podlagi družbeno odgovornega in trajnostnega oblikovanja ustvarilo preprost, a edinstven stol iz recikliranega filca (60 % recikliranih PP-steklenic in 40 % netkana tekstila).

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. Končane javne razprave:

- Predlog Pravilnika o zaščiti stavb pred vlago
- Predlog Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov
- Predlog Pravilnika o zaščiti pred hrupom v stavbah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju omejevanja konkurence
- Predlog Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu
- Predlog zakona o varstvu okolja
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah **Gradbenega zakona**
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju prostora
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost
- Pravilnik o stalnem strokovnem usposabljanju na področju varnosti in zdravja pri delu
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pogojih, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za varnost pri delu
- Osnutek Pravilnika o spremembah Pravilnika o minimalnih tehničnih zahtevah za **graditev** stanovanjskih stavb in stanovanj
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona

2. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti – pogajalska skupina
- Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov
- Predlog Pravilnika o poklicnih boleznih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih

3. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o industrijski lastnini
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih

4. Objava v Uradnem listu RS:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem varstvu javnega naročanj

»Najboljše rešitve so tiste, ki so najbolj naravne«

Nina Šprohar

V Sloveniji so se novembra prebivalci marsikatere občine po obilnem deževju spet borili s poplavami. Spremenili so se principi upravljanja s poplavami, saj so se nekateri ukrepi, kot so reguliranje rečnih strug, gradnja zadrževalnikov in gradnja obrambnih nasipov, izkazali za neučinkovite, ker povečujejo nevarnost poplav v nižje ležečih območjih, v času brez padavin pa povečujejo suše.

2017–2021, ocenjeno pa je, da je realnih sredstev za protipoplavne ukrepe letno približno 80 milijonov evrov.

»Poplave so naraven pojav«

Dr. Lidija Globevnik z ljubljanske Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo pravi, da so se principi upravljanja s poplavami v primerjavi s preteklimi leti zdaj spremenili. »Ne osredotočajo se več na varnost pred poplavami, temveč na zniževanje ogroženosti od poplav. Poplave so namreč dogodki, ki nastanejo zaradi preobilja voda oziroma velikih odtokov in pretokov, in so posledica velikih padavin ali taljenja snega,« pojasnjuje sogovornica in doda, da so struge rek ob takšnih dogodkih premajhne, da bi vsa voda lahko tekla le po njih, zato voda preplavlja brežine. Ko razloži, je to povsem naraven pojav. Po njenem mnenju so težave s poplavami nastale in sploh obstajajo, »ker smo poselili velik del poplavnih površin in ker s svojim delovanjem še dodatno povečujemo hitrosti in količine odtekanja padavin«.

»Z regulacijami rek – v to kategorijo spadajo denimo izravnave, poglobitve, povečanja rečnih strug ali utrditve brežin – se poveča tudi hitrost toka vode, kar dodatno povečuje

V Sloveniji je identificiranih več kot 1.200 poplavno ogroženih območij, najhujše ogroženih je 61. Letos smrtnih žrtev nismo beležili, je pa nastalo veliko škode v okolju in na infrastrukturi.

Najbolj smrtonosne poplave doslej so bile sicer na Celjskem leta 1954, ko je umrlo kar 22 ljudi. Ogro-

žena so predvsem območja ob rekah, jezerih in ob morju, poplavlja pa lahko tudi podtalnica. Večina protipoplavnih ukrepov za območje celotne Slovenije, ki jih izvajajo tako občine, država in oboji skupaj, je podrobno predstavljenih v Načrtu zmanjševanja poplavne ogroženosti

količine odtekanja vode iz pokrajine,« pravi strokovnjakinja, sicer tudi predsednica Društva vodarjev Slovenije.

Nekateri ukrepi lahko dolgoročno prinesejo več škode kot koristi

Kako se torej klasično varovanje pred poplavami razlikuje od sodobnega? »Klasično varovanje pomeni reguliranje rečnih strug, **graditev** zadrževalnikov, kjer odvečno vodo ujamemo v bazene, in **graditev** obrambnih nasipov. Taki ukrepi niso več zaželeni, saj povečujejo nevarnost poplav v nižje ležečih območjih, v času brez padavin pa povečujejo učinke suš. Zato zdaj tako v Sloveniji kot v celotnem razvitem svetu ohranjamo t. i. doseženo varnost, zmanjšujemo možnost nastanka škod in povečujemo odpornost. Obstoječe oblike rečnih strug in obstoječe poplavne površine ohranjamo, iz območij nevarnosti poplav pa umikamo vredne predmete in se na njih v času poplav ne zadržujemo. Poleg tega tudi preprečujemo vdore vode v grajene objekte,« pojasnjuje sogovornica in doda, da imamo v Sloveniji zelo razvejan sistem vodnih ureditev in objektov, s katerimi kar dobro kontrolirano poplavno ogroženost, poleg tega se nekaj objektov še gradi.

»Premiki so veliki in pomembni, povečalo se je vedenje, zmanjšala pa so se pričakovanja o absolutni varnosti. To vse so dobri in ustrezni premiki,« ocenjuje strokovnjakinja za vode. Najboljše rešitve pa so po njenem tiste, ki so obenem tudi najbolj naravne, torej recimo dobro strukturirana in zračna tla s sposobnostjo zadrževanja vode, počasno odtekanje padavin v kanale, odmikanje poselitev od rek in prepuščanje ravnin in dolin ob rekah poplavam.

“ Premiki so veliki in pomembni, povečalo se je vedenje, zmanjšala pa so se pričakovanja o absolutni varnosti.

Prebivalci so dobili premalo odškodnin

V Kostanjevici na Krki, kjer so poplave doslej povzročile že ogromno škode tako na objektih kot tudi na kmetijskih površinah in gospodarski infrastrukturi (hude so bile

v letih 2010 in 2014), letos razmere niso bile kritične. »Kar pa se tiče zaščitnih ukrepov: ko nastopi stanje pripravljenosti, je v prvi vrsti samozaščita in umik vsega, kar lahko zaščitimo pred naraščajočo vodo in grozečimi poplavami, zatem pa še standardni ukrepi zaščite s protipoplavnimi vrečami,« pravijo v Občini Kostanjevica na Krki.

Pomoč so jim ponudili tudi slovenska vojska, razna društva in nevladne organizacije. »Je pa bila odškodnina, ki naj bi jo oškodovancem po mukotrpnem popisovanju in ocenjevanju škode izplačala država, zanemarljiva glede na dejansko škodo,« opozarjajo v Občini in dodajo, da je bilo še to treba dokazovati z originalnimi računi. »Ker so občani škodo sanirali s pomočjo sosedov, prijateljev in sorodnikov, je bilo računov malo,« sklenejo na Občini.

Tudi v Dravogradu nezadovoljni s pomočjo države

Podobno opažajo v Občini Dravograd, kjer so sredi novembra spet trepetali, a hujših posledic tudi sami

1.200

poplavno ogroženih območij je identificiranih v Sloveniji.

80 milijonov

evrov je realnih sredstev za protipoplavne ukrepe.

letos niso doživeli. »Država nam pri odpravi posledic finančno zelo skopo pomaga. Pričakovali bi boljše sodelovanje ob takšnih dogodkih in materialno pomoč za samo intervencijo ter seveda zadostna sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč,« pravijo.

Kakšni so njihovi ukrepi proti poplavam? »Med drugim sem spajajo sprejeti načrti zaščite in reševanja ob poplavah na območju

Koroške regije in Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah, zagotovljena protipoplavna zaščita, urejen sistem obveščanja v primeru visoke vode na nivoju občine in regije, pravočasno opozarjanje občanov na bližajočo se nevarnost ter priprava protipoplavnih vreč in protipoplavne zaščite na območjih, ki so bila v preteklostih zaradi visoke vode poplavljeni,« naštejejo, a opozorijo, da je sistem obveščanja zaradi nepopolnih komunikacijskih tokov med Slovenijo in Avstriji precej slabše urejen na državnem nivoju.

A se v Občini Dravograd zavedajo, koliko škode lahko povzročijo poplave. »Leta 2012 so poplave samo na občinski infrastrukturi povzročile škodo, višjo od milijona evrov. Prva groba ocena škode v omenjenih poplavah je na stanovanjskih in industrijskih objektih, infrastrukturi, vodotokih in na kmetijskih površinah povzročila 13 milijonov evrov škode,« se spominjajo. Kako se še lahko zaščitijo? »Z rednim vsakoletnim poglobljanjem strug na sotočjih reke Drave in Meže z Mislinjo, izgradnjo višjih protipoplavnih zidov ob reki Dravi, dolvodno ob hidroelektrarni (HE) Dravograd in gorvodno

ob reki Meži. Ob izgradnji kanalizacijskega voda je bil izgrajen nasip ob strugi reke Meže, ki daje zaščito, vendar nižje težeče objekte na Meži ob visoki vodi poplavlja podtalnica,« opozarjajo in dodajo, da so vsi ti ukrepi sicer v domeni države ali koncesionarjev.

Najprej se moramo zaščititi sami

Poveljnik piranske civilne zaščite Egon Štibilj pa meni, da se morajo v prvi vrsti prebivalci znati sami zaščititi pred poplavami. »V zadnjih desetletjih so ljudje na to skorajda pozabili. Včasih so v Piranu vsaka vrata imela nameščeno protipoplavno zaščito v obliki aluminijastih ali lesenih elementov, ki so preprečevali, da bi voda vdrla v hišo, v kleti pa so imeli spravljene vreče peska,« se spominja in doda, da dandanes preveč pričakujemo od države oziroma od občine.

»Ampak država in občina smo v resnici mi vsi. Tudi gasilci so večinoma prostovoljni in imajo svoje domove, ki jih morajo zaščititi,« poudari Štibilj. Meni tudi, da bi moral biti klic na pomoč državi zadnja rešilna bilka, ko stvari lokalno ne zmorejo več obvladati. »Vedno je treba pomisliti, da so kje drugje ljudje, ki imajo večje težave in bolj potrebujejo pomoč,« opozori in doda, da so tokrat zadevo obvladovali in so zato ocenili, da ni imelo smisla prositi za pomoč. Protipoplavno zaščito so kupili že prej, celotnega območja vzdolž obale pa, kot pravi Štibilj, nima smisla zaščititi, saj bi potem morska voda v notranjost vdiral skozi podzemne jaške.

Poveljnik piranske civilne zaščite pravi še, da so konec novembra povabili proizvajalce protipoplavnih sredstev, da svoje proizvode na Tartinijevem trgu predstavijo javnosti. »Tako se bodo lahko ljudje v prihodnje bolje zaščitili, mi pa bomo skušali s pomočjo medijev tudi v nadaljnje osveščati ljudi, da bo intervencij čim manj,« še doda sogovornik. ■

Foto: Piranska civilna zaščita

SODELUJOČI NA 21. MEDNARODNI HUMANITARNI AKCIJI SLIKOPLESKARJEV OZS

Slovenski humanitarni slikopleskarji

Srečko Šimec, Lovro Šimec, Slikopleskarstvo Srečko Šimec s.p., Andrej Guštin, Primož Guštin, Slikopleskarstvo »GAS« Guštin Andrej s.p., Aleksander Gorečan, Peter Gorečan, Igor Roblek, Marjan Anderle, Penzel, Aleksander Gorečan s.p., Aleš Markovec, Aleš Markovec s.p. soboslikarstvo, Matjaž Majdič, Peter Majdič, Majdič d.o.o., Nermin Bajrektarevič, Admir Bajrektarevič, Senahid Skenderović, Ajdin Bajrektarevič, Semir Veladžić, Lejla plesk d.o.o., Klemen Žvokelj, Aljaž Žvokelj, Adis Mujić, Admir Dizdarevič, Dursum Dizdarevič, Franc Žvokelj, Domeslek Klemen Žvokelj s.p., Jože Judež, Soboslikarstvo Ana Judež s.p., Dušan Presetnik, Dipex d.o.o., Primož Šušteršič, Jan Šušteršič, Slikopleskarstvo Primož Šušteršič s.p., Gašper Gabrovšek, Andrej Gabrovšek, Peter Urbančič, Slikopleskarstvo in oblaganje oblog Gašper Gabrovšek s.p., Jože Polčnik, Slikopleskarstvo Lakshmi s.p., Igor Zupančič, Zaključna dela v **gradbeništvu** Igor Zupančič s.p., Boštjan Pesek, Radko Kovačič, Štefan Hojski, Zaključna gradbena dela, Pesek Boštjan s.p., Vojko Letonja, Ivan Bertonec, Slikar Nova d.o.o., Mihael Bezjak, Stanko Bezjak, Slikopleskarstvo Mihael Bezjak s.p., Janez Celcar, Celcar Janez s.p. slikopleskarstvo, Mirko Horvat, Horvat Mirko s.p. slikopleskarstvo, Avgust Sreš, Milan Bakam, Slikopleskarstvo Avgust Sreš s.p., Ivan Turk, Staša Turk, Pleskarstvo Ivo, Ivan Turk s.p., Cvjetko Močić, Dejan Močić, Slikopleskarstvo Cvjetko Močić s.p., Miran Roškarič, Andrej Roškarič, Slikopleskarstvo Andrej, Roškarič Miran s.p., Aleksander Roškarič, Milan Pestotnik, Jurij Pestotnik, Aleksander Roškarič s.p., Gregec Jevševar, Dani Ograjenšek, Miro Blejc, Matej Antloga, Slikopleskarstvo, Gregec Jevševar s.p., Anton Lavrač ml. Anton Lavrač st., Lavrač Anton s.p., Miran Marinko, Vikton d.o.o. Hrastnik, Irena Lončar, Žiga Fink, Gašper Kunc, Luka Zorman, Kristian Teran, Domen Markuta, Luka Jereb, Šolski center Kranj, Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola, Fatlum Bislimaj, Staš Lukič, Nik Kraner, Almir Ramanaj, Anastasija Vrečko Čeh, Tadej Vidovič, Primož Vršič, Gavrilko Manjevič, Jan Vuzem, Ciril Ambrož, Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor, Gregor Karlovšek, Joni Škrabec, Klemen Potisk, Primož Pinoza, Jože Dimnik, Lions klub Ljubljana Vega

Sodelujoči humanitarni slikopleskarji iz tujine

Schulz Helmut, predsednik Evropskega združenja slikopleskarjev UNIEP, Ladislav Konkoly, Michal Gazso,

Anton Palider, Jozef Prištic ml., Jozef Prištic st., Jozef Porubský, Miroslav Meravý, Vladimír Fačko ml., Cech maliarov Slovenska, Tibor Takáč, Jozef Chlebo, Viktor Toth, SOŠ Stavebná Nové Zámky, Slovaška, Helmut Schulz, Sylvia Sussitz, Fiona Stapleton, Theres Schauer, Lina Küng, Julia Schopper, Tobias Nutz, Michael Velickovic, Sebastian Kolle, Clemens Adlberger, HTL Baden, Malerschule Leesdorf, Avstrija, Radomil Konečný, Pavel Zatečka, Pavel Nikodým, Jaromír Schovanec, Cech malířů, lakýrníků a tapetářů Česká republika, Pavel Čmejla, Stanislav Huňáček, Lucie Bulová, Adam Kozák, Střední škola stavební a strojní Teplice, Češka republika, Peter Kohls, Malermeister Kohls, Marcus Straube, Herbert Straube & Sohn Malermeister GmbH, Nemčija, Bohár Zsolt, Berta Zsolt, Szilvia Bohárné Kocsis, Bohar es Tarsa Beteti Tarsasag, Dávid Kiss, György Túzkó, István Huszka, Viktor Földesi, Csaba Csáki, Csaba Csáki ml., Szobafestő - Mázoló - Tapétázó Országos Ipartestület, Madžarska, Neil Ogilvie, Painting & Decorating Association, Lewis Boyle, Abigayle Johnson, Alfred Bagnall & Sons Ltd, John Adams, Gavin Waive, Jordan Nailor, Michael Ball, PM Training Stoke-on-Trent, Velika Britanija, Dražen Novak, Stjepan Hižman, Soboslikar Dražen Novak, Obrtnička komora Međimurske županije, Hrvaška

Sodelujoči na državnem tekmovanju slikopleskarjev

Miran Roškarič in Andrej Roškarič, Slikopleskarstvo Andrej Miran Roškarič s.p., Avgust Sreš in Milan Bakam, Slikopleskarstvo Avgust Sreš s.p., Mihael Bezjak in Stanko Bezjak, Slikopleskarstvo Mihael Bezjak s.p., Admir Bajrektarevič in Senahid Skenderović, Lejla plesk d.o.o., Aljaž Žvokelj in Adis Mujić, Domeslek Klemen Žvokelj s.p., Admir Dizdarevič in Dursum Dizdarevič, Domeslek Klemen Žvokelj s.p.

Sodniki tekmovanja

Matjaž Majdič, Vojko Letonja, Ivan Bertonec, Irena Lončar in Peter Majdič.

Organizacijski odbor 21. mednarodne humanitarne akcije slikopleskarjev in 21. državnega tekmovanja

Presetnik Dušan, predsednik odbora, Majdič Matjaž, vodja tekmovalnega dela, Gorečan Aleksander, vodja humanitarnega dela in Pipan Igor, sekretar sekcije.

BERNJAK GRADBENIŠTVO, GRADBENE STORITVE, D. O. O.

Uspešno

Kolektiv družinskega podjetja Bernjak.

gradbeno podjetje iz Slovenskih goric

Družinsko podjetje Bernjak, ki je letos praznovalo 35-letnico uspešnega poslovanja in 20-letnico lastne betonarne, se ukvarja s splošnimi gradbenimi deli, proizvodnjo svežih betonskih mešanic, transportom in vgradnjo vseh vrst betonov, storitvami s strojno mehanizacijo, zbiranjem in predelavo gradbenih odpadkov, predelavo odpadnih gum in z gradnjo stanovanj za trg. S širokim naborom storitev se uvrščajo med pomembnejša gradbena podjetja v Slovenskih goricah in tudi širše.

Stanislav Bernjak je obrt gradbene dejavnosti odprl leta 1984. Začetki so bili skromni, skupina treh zaposlenih je opravljala manjša zidarska in krovska dela. Z naraščanjem povpraševanja po zahtevnejših gradnjah in večjih projektih je po osamosvojitvi Slovenije raslo tudi število zaposlenih, dejavnost pa se je širila. Zato so leta 2003 ustanovili podjetje Bernjak **Gradbeništvo**, d. o. o., katerega vodenje je prevzela žena Majda Bernjak. Dejavnosti obeh podjetij se dopolnjujejo in od takrat naprej delujeta kot družinsko podjetje.

Intenzivno so bili prisotni pri cestni gradnji slovenskih avtocest, sodelovali so pri zahtevni gradnji trojanskega pre-

dora in pri gradnji avtocestnega odseka, ki je občino Lenart vključil v mrežo slovenskih občin z avtocestnimi povezavami. Osnovna dejavnost je bila še vedno gradnja večjih gospodarskih in industrijskih objektov. Zgrajenih je bilo veliko števil hlevov za živino v Podravju in na Koroškem, industrijskih objektov tudi v neposredni bližini v industrijski coni v Lenartu, stanovanjskih hiš. V zadnjih letih so se lotili tudi kanalizacijskih projektov na Sveti Ani, v Benediktu in okolici Ptuja. Njihov zaščitni znak pa je postala tudi gradnja stanovanj za trg. Od leta 2004 so v uporabo družinam in posameznikom predali več kot 70 stanovanj v Benediktu, Lenartu, v Segovcih in na

Sveti Ani. Trenutno gradijo 12 stanovanj na Sveti Ani, ki bodo vseljiva na začetku prihodnjega leta.

Lastna betonarna

Zaradi težav z dobavo svežih betonskih mešanic je podjetje odprlo manjšo betonarno na Sveti Ani. Rast podjetja je botrovala dprtju večje, modernejšee in zmogljivejše betonarne v Lenartu, ki so jo odprli junija leta 1999, bivša betonarna na Sveti Ani pa se je preoblikovala v obrat za proizvodnjo betonskih izdelkov in temu namenu služila še 15 let. Betonarna ima certifikat notranje kontrole betonov inštituta IRMA, kontrolo proizvodnje betonov pa izvajajo v lastnem laboratoriju.

Sodelovanje podjetja pri gradnji avtocestnega križa med letoma 2005 in 2007 je prineslo veliko dela. Podjetje je kot podizvajalec sodelovalo tudi pri delih v predorih v Mačkovcih in na Trojanah. Betonarna je v tistem obdobju obratovala celo v dveh izmenah. Pred dvema letoma je stekla popolna prenova betonarne, ki je bila zaključena in ki je bila eden od razlogov slavlja ob 20-letnici betonarne ter ob 35-letnici podjetja. V celoti je bil posodobljen in avtomatiziran proizvodni proces, bistveno so se zmanjšale obremenitve okolja zaradi hrupa in prašnih delcev. In kot je bilo še posebej poudarjeno ob visoki obletnici podjetja, je proces proizvodnje s prenovo prijaznejši in varnejši za zaposlene, kar je sploh najbolj pomembno.

Odgovorno z gradbenimi odpadki

Razširjena gradbena dejavnost je prinesla tudi večje količine gradbenih odpadkov, ki jih je bilo potrebno ustrezno odložiti. Zato je podjetje pridobilo okoljevarstveno dovoljenje in na sedežu podjetja v Lenartu odprlo zbirno-predelovalni center. Podjetje je vpisano v register pri državni agenciji za okolje, pridobilo si je dovoljenje za predelavo gradbenih odpadkov z območja občin Lenart, Sveta Ana, Benedikt, Cerkevjak, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveti Andraž in Gornja Radgona. Zagotovo je s tem pripomoglo tudi k večji ozaveščenosti ostalih podjetij in lokalnega prebivalstva, da odpadki ne sodijo na divja odlagališča, temveč na urejeno deponijo.

Predelava avtomobilskih gum

Križa gradbene dejavnosti, ki se je napovedovala vse od 2008 leta naprej, je od lastnikov zahtevala iskanje novih poslovnih priložnosti. Zeleno tržišče so našli v predelavi odpadnih avtomobilskih gum. Za to proizvodnjo so v industrijski coni v Lenartu zgradili obrat s sofinanciranjem Evropskega sklada za regionalni razvoj. Čeprav je bila pot do pridobitve okoljevarstvenega dovoljenja zapletena, je obrat zaživel v letu 2010.

Opadnih gum v Sloveniji ne pri-manjkujeta in podjetje jih v sodelovanju s koncesionarjem Slopakom letno predela okoli 2500 ton. Pomembno je, da poteka

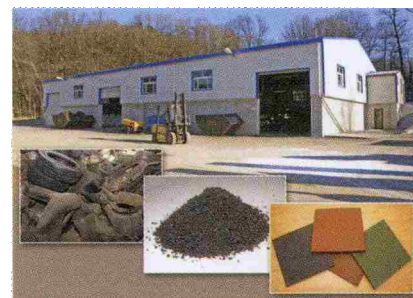
celotna predelava odpadnih pnevmatik s sodobno tehnologijo v zaprtem proizvodnem prostoru in da nima škodljivega vpliva na okolje. Končni izdelek predelave so gumijaste podlage za rekreacijske površine, na domačih terasah in ob bazenih, za podlago živalim v hlevih ter podlago v industrijskih objektih.

Družinsko podjetje

V delo družinskega podjetja Bernjak so vključeni vsi družinski člani. Ustanovitelj in lastnik podjetja je Stanislav Bernjak, vodenje d. o. o. pa je ob ustanovitvi leta 2003 prevzela njegova žena Majda, ki je bila pred tem zaposlena v zdravstvu. V podjetju sta zaposlena mlajša hči Tanja in njen partner Darko, ki vodi laboratorij betonarne. Starejša hči Sandra pa skrbi za trženje v podjetju in za prodajo stanovanj, ki jih gradijo, za kar si je pridobila licenco nepremičninskega agenta.

Kolektiv v obeh podjetjih skupaj s sezonskimi delavci šteje okrog 35 zaposlenih. Trenutno jih je redno zaposlenih 23, večina domačinov iz Benedikta in okolice, kar nekaj od njih je pri njih že več kot 20 let. Na kolektiv so ponosni, odlični sodelavci so, pravi Stanislav Bernjak, brez dobrih delavcev ni uspešnega podjetja.

Gradbeništvo Bernjak se je razvijalo in širilo počasi. Ob tem pa seveda tudi pri njih ni šlo brez težav. Iz gradnje avtocestnega križa so kot podizvajalci velikih slovenskih gradbenih podjetij izšli s številnimi ranami, priznava Stanislav Bernjak. Kar nekaj let so potrebovali, da so sanirali posledice neplačanih storitev, ki so jih opravili kot podizvajalec velikih slovenskih gradbenih podjetij, ki so takrat

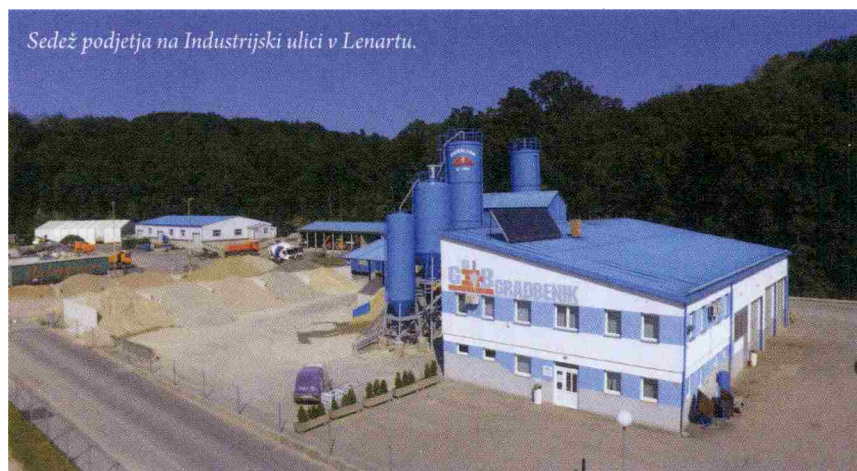

že ugašale v stečajih. Rešuje jih tudi razvejanost gradbenih storitev, ki je njihova velika prednost, saj niso odvisni zgolj od ene.

Med načrti za prihodnost je pridobitev koncesije za nekoč že delujočo gramoznico, ki so jo kupili pred leti, za kar se neuspešno trudijo že dalj časa. Če bodo uspeli do koncesije, si bodo bistveno skrajšali pot prevoza gramozja. Sedaj ga dovažajo iz Ljutomerja.

Družinsko podjetje Bernjak je leta 2007 prejelo bronasti lenarški grb, ki ga podeljuje občina Lenart za posebne dosežke v gospodarstvu in pri razvoju lokalne skupnosti. Stanislav Bernjak je tudi predsednik OOO Lenart, je predsednik Odbojarskega kluba v Benediktu, pa še bi lahko naštevali številne funkcije, ki jih opravlja in jih je opravljal v času svoje podjetniške poti. Podjetje je močno vpeto v življenje kraja in zato tudi pogost sponzor in donator. Vodilo pri delu in v življenju pa so jim kakovost storitev, skrb za dobre delovne pogoje in za zdravo okolje. Zavedajo se, da lahko le trajnostno naravnana dejavnost prinese dobre poslovne rezultate.

BREDA MALENŠEK, SLIKE: ARHIV DRUŽINSKEGA PODJETJA BERNJAK

Sedež podjetja na Industrijski ulici v Lenartu.

Splošno

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

Trgovinske vojne v novi preobleki

V svetu je ocena poznavalcev, da se bodo trgovinske vojne preselile iz carin na druge ukrepe, ki bodo ovirale pošteno tržno igro med večjimi svetovnimi multinacionalkami. Tako kot je Francija napovedala uvedbo digitalnega davka, s katero bo obremenila predvsem ameriška podjetja, je ameriški predsednik v svarilo omenil uvedbo carin na francoske luksuzne izdelke kot tudi umik ameriškega sodelovanja v delovni skupini OECD, ki si prizadeva za poenotenje obdavčitve velikih multinacionalk, še posebej na področju nove ekonomije. Na ravni OECD predlog po zadnjih ocenah vključuje mehanizem za delitev globalnih dobičkov po ključu, ki ga predstavljajo kupci. Do sedaj veljavni principi za proizvodne družbe za storitvene niso povsem primerni. Drug princip, ki ga zagovarjajo ZDA, je uvedba minimalne obdavčitve družb, da bi ti prenehali s prenosom patentov in registriranih blagovnih znamk v davčno prijazna okolja. OECD pri tem navaja, da je že več kot 30 držav uvedlo digitalni davek, odsotnost mednarodnega dogovora pa bi lahko povečal verjetnost trgovinskih in celo davčnih vojn. Napetost med ZDA in EU-28 je visoka tudi na področju prenove svetovne trgovinske ureditve. WTO (svetovna trgovinska organizacija) zaradi odsotnosti potrditve novih sodnikov s strani ZDA ne bo mogla več zagotavljati delovanja pritožbenega sodišča, kar pomeni blokado okoli 45 primerov mednarodnih trgovinskih sporov. Tako se EU pripravlja na bilateralno arbitražo, kar pa sta do sedaj potrdili le Norveška in Kanada. Stanje, kakršno je, ZDA omogoča več proste roke pri oblikovanju lastnih predlogov o spremembah trgovinskih dogovorov s Kitajsko.

Dogodki v tekočem tednu: volitve v Združenem kraljestvu in ameriške carine

10:11

<http://si24.news/2019/12/10/izpod-peresa-glavnega-...>

2 / 3

Vtorek, 10. 12., bo objavljen podatek o oktobrski dinamiki pri izvozu blaga in storitev kot tudi gibanju industrijske proizvodnje v Sloveniji. V Nemčiji bo objavljen indeks ZEW. V sredo, 11. 12., bo zasedal FED ter nas seznanil z morebitnimi spremembami pri usmeritvah glede vodenja monetarne politike. Pričakujemo, da bodo ohranili obrestno mero nespremenjeno pri 1,75 %. Dogodek tedna bo v četrtek, 12. 12., ko bodo v Združenem kraljestvu potekale parlamentarne volitve. Isti dan bo objavljen podatek o industrijski proizvodnji v EU in spremembah ECB pri obrestnih merah. Vpetek, 13. 12., bodo razkriti oktobrski podatki o vrednosti opravljenih del v **gradbeništvu** v Sloveniji. V nedeljo, 15. 12., bodo ZDA morebiti uvedle carine na kitajsko blago, morda pa bodo uvedbo preklicale ali pa potisnile rok implementacije v prihodnost. V splošnem se pričakuje, da bosta ZDA in Kitajska podpisali "prvo fazo" trgovinskega dogovora pred tem rokom, kar pomeni, da bi v tem tednu morali spoznati obrise tega dogovora.

Semafor napovedi

Napoved 1: 90-odstotna verjetnost da FED na decembrskem zasedanju ohrani obrestno mero pri 1,75 % (NOVO). Napoved 2: 70-odstotna verjetnost da bodo britanski konzervativci dobili večino v parlamentu (NOVO). Napoved 3: 60-odstotna verjetnost za medletno rast opravljenih gradbenih del v oktobru (oktober 2019/oktober 2018) med 5 in 8 % (NOVO).

[Več si preberite na povezavi.](#)

mag. Tajda Pelicon

10:11

<http://si24.news/2019/12/10/izpod-peresa-glavnega-...>

3 / 3

Vodja za strateško komuniciranje

Gospodarska zbornica Slovenije

Služba za strateško komuniciranje in marketing

Dimičeva ulica 13, 1504 Ljubljana

t: 01 5898 136 m: 041 397 194

e:tajda.pelicon@gzs.si; www.gzs.si

Pokrajine: Predlog pristojnosti in nalog pokrajin pripravljen za javno obravnavo

Objavljen na spletu **Notranjsko primorske novice** - torek, 10. december 2019

Ljubljana – Predsednik Državnega sveta RS Alojz Kovšca je skupaj z ožjo skupino strokovnjakov predstavil javnosti predlog osnutka pristojnosti in nalog, ki naj bi jih imele nove pokrajine v Sloveniji. Prav tako je imenoval nova nosilca s strani Državnega sveta kot koordinatorja projekta; projekt bosta tako koordinirala državna svetnika Milan Ozimič ter Dušan Strnad, ki sta tudi sicer zadolžena za vodenje delovnih teles na področju lokalne samouprave.

Novinarska konferenca DS, Foto JL

Za strokovno skupino je šestmesečno tvorno in enotno delo, katerega končni rezultat je pregled prenosa nalog in pristojnosti na pokrajine. Pri tem se je upoštevalo tudi širše sistemske predpise. Do predvidoma 20. februarja bo o vsebini odprta javna razprava. V tem času bo ožja skupina v sodelovanju z Vlado pripravila še oceno fiskalne kapacitete pokrajin. Le tako bomo lahko pričeli z dejanskim procesom policentričnega razvoja Slovenije nekje do leta 2030, so bili enotni sogovorniki. Po mnenju **Alojza Kovšce** smo v procesu priprave enega najpomembnejših strateških projektov, ki potekajo trenutno v Sloveniji. Prav zato je

18:14

<https://notranjskoprimorske.si/2019/12/pokrajine-p...>

2 / 2

pomembno, da smo nanj dobro pripravljene, da imamo dobro dodelana strokovna izhodišča, ter nenazadnje močno politično voljo, da ta proces le izpeljemo do konca. V Državnem svetu se tega dobro zavedamo, prav zato bomo prednostno posvečali svoj delovni čas in aktivnosti za iskanje kar se da širokega konsenza med lokalnimi okolji, tako med asociacijami lokalne samouprave, župani kot tudi občinskimi sveti. Paralelno bomo peljali še dialog z vlado ter pristojnimi ministrstvi ter poslanskimi skupinami v Državnem zboru.

Vodja skupine **dr. Boštjan Brezovnik** je poudaril, da je Katalog 'Pristojnosti in naloge pokrajin' obsežen pregled zadev širšega pomena, nalog regionalnega pomena in državnih nalog, ki se bodo ob ustanovitvi prenesle v izvajanje pokrajinam. Pristojnosti in naloge organov pokrajin so podane posebej za pokrajinski svet, predsednika pokrajine, nadzorni odbor pokrajine, svet občin, pokrajinsko upravo in druga telesa v pokrajini. Vsi predpisi, ki določajo oz. bodo določali pristojnosti in naloge pokrajin so razdeljeni v deset osnovnih poglavij in v okviru teh v podpoglavja, kjer so razvrščeni posamezni predpisi. Pristojnosti so podane v kratkih povzetkih pravnih osnov oziroma členov, ki jih določajo, s predlogi sprememb in dopolnitev ter pojasnili 157 zakonov na 900 straneh. Ob navedenem je ožja strokovna skupina pripravila tudi razmejitev med pristojnostmi ter nalogami pokrajin in pristojnostmi ter nalogami občin. Pri določitvi pristojnosti in nalog pokrajin je ožja strokovna skupina izhajala iz vsebine predloga Zakona o prenosu nalog v pristojnost pokrajin, ki ga je pripravila Vlada Republike Slovenije v letih 2006 – 2008. O tem je spregovoril **dr. Gorazd Trpin** se je v svoji predstavitvi izpostavil nekaj izvirmih nalog pokrajin, med njimi pa izpostavil pripravo in sprejem dolgoročnih strateških razvojnih dokumentov za pospeševanje razvojne odličnosti na ekonomskem, okoljskem in socialnem področju, pripravo in sprejem regionalnih prostorskih aktov kot podlag za pripravo izvedbenih dokumentov na lokalni ravni, sprejem načrtov razvoja prometnega sistema v pokrajini in izvajanje programov ukrepov na področju cestnega prometa, načrtovanje politike in sprejemanje programov za pospeševanje gospodarskega razvoja, razvoja turizma in zagotavljanje izvajanja ukrepov za spodbujanje podjetništva in turizma, sprejemanje, koordinacija in izvajanje energetskih konceptov pokrajine, načrtovanje strukturne kmetijske politike in izvajanje ukrepov državnih pomoči regionalnega pomena ter sodelovanje pri pripravi programa za razvoj podeželja in ribištva, sprejemanje, izvajanje in zagotavljanje sredstev za stanovanjski program, sprejemanje programov razvoja šolstva in športa, sprejemanje programov zdravstvenega varstva, sprejemanje programov in izvajanje ukrepov zaščite in reševanja in druge

Ob navedenem bi pokrajina izvrševala naloge iz državne pristojnosti, ki jih danes izvršujejo upravne enote in ki se bodo določile z zakonom, se pa nanašajo na upravne naloge s področja gospodarstva, turizma in gostinstva, kmetijstva, razlastitev in služnosti v javnem interesu, upravnih dovoljenj za poseganje v prostor, **graditev** in uporabo zgrajenih objektov ter vodenja registrov na stanovanjskem področju. Ravno tako bi pokrajine opravljale naloge inšpekcijskega nadzora iz državne pristojnosti.

Načrt nujnih strateških in operativnih sprememb podporne pokrajinske zakonodaje je predstavil **dr. Anton Igljučar**. Po njegovem predlogu naj se po posvetu s predsednikom republike začne javno razpravo glede predloga kataloga pristojnosti, ki naj bi trajala do predvidoma 20. februarja 2020. Ožja strokovna skupina bo pripravila s področja fiskalne decentralizacije oceno fiskalne kapacitete predlaganih pokrajin in pripravila osnutek Zakona o financiranju pokrajin in občin /ZFPokO/ ter ob podpori in